BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

MĨ THUẬT 5

SÁCH GIÁO VIÊN

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

ĐINH GIA LÊ (Tổng Chủ biên)
TRẦN THỊ BIỂN – ĐOÀN THỊ MỸ HƯƠNG (đồng Chủ biên)
PHẠM DUY ANH – TRẦN THỊ THU TRANG

MĨ THUẬT 5

SÁCH GIÁO VIÊN

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

QUY ƯỚC VIẾT TẮT DÙNG TRONG SÁCH

HS	học sinh
GV	giáo viên
GDPT 2018	Giáo dục phổ thông (ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo)
SGK	sách giáo khoa
SGV	sách giáo viên
SPMT	sản phẩm mĩ thuật
TPMT	tác phẩm mĩ thuật

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

LỜI NÓI ĐẦU

SGV *Mĩ thuật 5* biên soạn nhằm cung cấp các thông tin hữu ích, định hướng giúp GV có thể tổ chức, hướng dẫn HS thực hiện các nhiệm vụ học tập trong SGK một cách hiệu quả. Các nội dung trong cuốn sách sẽ giúp GV hỗ trợ HS trong quá trình học tập thông qua việc tổ chức các hoạt động dạy – học. Từ đó, HS có thêm hiểu biết và nắm chắc những kiến thức, kĩ năng trong môn học, từng bước hình thành năng lực đặc thù của môn học, đáp ứng các yêu cầu cần đạt trong Chương trình GDPT 2018 môn Mĩ thuật dành cho HS lớp 5.

Cấu trúc sách gồm hai phần:

PHẦN MỘT. HƯỚNG DẪN CHUNG

Phần này gồm những nội dung cơ bản như: Mục tiêu môn học; Giới thiệu SGK (cấu trúc nội dung, mức độ kiến thức, cách trình bày); Phương pháp dạy học và đánh giá kết quả học tập đối với môn học Mĩ thuật. Trong đó, đề cập đến những điểm mới của SGK *Mĩ thuật 5*, thể hiện ở mục tiêu và cụ thể hoá thành các chủ đề.

PHẦN HAI. HƯỚNG DẪN DẠY HỌC CÁC CHỦ ĐỀ CỤ THỂ

Những nội dung này được biên soạn theo định hướng trong công văn 2345/BGDĐT-GDTH về việc hướng dẫn xây dựng kế hoạch giáo dục của nhà trường cấp Tiểu học, ban hành ngày 07 tháng 6 năm 2021. Trong đó, nội dung hướng dẫn bám sát cấu trúc các chủ đề trong SGK *Mĩ thuật 5*, phù hợp với trình độ của HS lớp 5, hướng đến phát huy khả năng, kinh nghiệm của các em. Qua đó, giúp HS từng bước lĩnh hội kiến thức mới và hình thành cách tiếp cận môn học theo các phương pháp dạy học phù hợp. Điều này không chỉ giúp HS hoàn thành nhiệm vụ học tập mà còn tạo hứng thú, yêu thích môn học với các em.

Nội dung trong cuốn sách này là những chỉ dẫn, cách thức giúp GV tổ chức thực hiện dạy học hiệu quả, cụ thể các bước: Mục tiêu; Chuẩn bị; Hoạt động dạy và học theo từng chủ đề. Kết thúc mỗi chủ đề, có nội dung trưng bày, nhận xét sản phẩm của HS. SGV *Mĩ thuật 5* là những định hướng, gợi ý giúp GV hướng dẫn HS tự hoàn thành nhiệm vụ học tập, hình thành, phát triển các phẩm chất, năng lực mà Chương trình GDPT 2018 môn Mĩ thuật đã đặt ra.

CÁC TÁC GIẢ

MỤC LỤC

PHẦN MỘT. HƯỚNG DẪN CHUNG 5

I. Mục tiêu môn học. 5

II. Giới thiệu sách giáo khoa Mĩ thuật 5 6

III. Phương pháp dạy học môn Mĩ thuật lớp 5 7

IV. Đánh giá kết quả học tập môn Mĩ thuật lớp 5 8

V. Lưu ý chuẩn bị trước tiết học 8

PHẦN HAI. HƯỚNG DẪN DẠY HỌC CÁC CHỦ ĐỀ CỤ THỂ 9

Chủ đề 1. Yếu tố tạo hình trong thực hành, sáng tạo theo chủ đề 9

Chủ đề 2. Hình tượng anh hùng dân tộc trong mĩ thuật tạo hình Việt Nam 13

Chủ đề 3. Gia đình 19

Chủ đề 4. Những hoạt động yêu thích ở trường em 24

Đánh giá cuối Học kì I 29

Chủ đề 5. Những việc làm bình dị mà cao quý trong cuộc sống 30

Chủ đề 6. Cảnh sắc quê hương 36

Chủ đề 7. Việt Nam đất nước, con người 42

Chủ đề 8. Vì một thế giới hoà bình 47

Kiểm tra/ đánh giá cuối năm học 51

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

PHẦN MỘT

HƯỚNG DẪN CHUNG

I MỤC TIÊU MÔN HỌC

SGK *Mĩ thuật 5* được biên soạn bám sát mục tiêu chung và mục tiêu cấp Tiểu học được quy định trong Chương trình giáo dục phổ thông môn Mĩ thuật, ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT–BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo. Mục tiêu môn Mĩ thuật ở cấp Tiểu học: Giúp HS bước đầu hình thành, phát triển năng lực mĩ thuật thông qua các hoạt động trải nghiệm; biết thể hiện cảm xúc, trí tưởng tượng về thế giới xung quanh. Từ đó, hình thành năng lực giao tiếp, hợp tác, giải quyết vấn đề và sáng tạo; bước đầu làm quen, tìm hiểu và cảm nhận vẻ đẹp của sản phẩm, tác phẩm nghệ thuật, hình thành năng lực tự chủ và tự học, góp phần hình thành các phẩm chất yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm.

Những mục tiêu của cấp Tiểu học được từng bước cụ thể hoá thành các chủ đề ở lớp 5 như sau:

TT	Nội dung	Số tiết
1	Chủ đề 1: Yếu tố tạo hình trong thực hành, sáng tạo theo chủ đề	4
2	Chủ đề 2: Hình tượng anh hùng dân tộc trong mĩ thuật tạo hình Việt Nam	4
3	Chủ đề 3: Gia đình	4
4	Chủ đề 4: Những hoạt động yêu thích ở trường em	4
5	Đánh giá cuối Học kì I	1
6	Chủ đề 5: Những việc làm bình dị mà cao quý trong cuộc sống	4
7	Chủ đề 6: Cảnh sắc quê hương	4
8	Chủ đề 7: Việt Nam đất nước, con người	4
9	Chủ đề 8: Vì một thế giới hoà bình	4
10	Kiểm tra/ đánh giá cuối năm học	1
11	Trưng bày sản phẩm cuối năm	1
	Tổng cộng	**35 tiết**

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

II GIỚI THIỆU SÁCH GIÁO KHOA *MĨ THUẬT 5*

2.1. Cấu trúc nội dung

SGK *Mĩ thuật 5* gồm 8 chủ đề, bám sát theo các định hướng trong Chương trình GDPT 2018. Tính hệ thống của sách chính là sự thống nhất trong cấu trúc của cả bộ sách, thể hiện ở bốn hoạt động: Quan sát – Thể hiện – Thảo luận – Vận dụng. Logic của 4 mục này được diễn giải như sau:

Quan sát: Giúp HS tri nhận đối tượng thẩm mĩ theo hướng dẫn của GV.

Phần này, giúp HS làm quen và tiếp cận ban đầu với chủ đề.

Thể hiện: Giúp HS hình thành kiến thức, kĩ năng mới gắn với chủ đề cũng như thể hiện đối tượng theo sự hiểu biết của cá nhân.

Thảo luận: Giúp HS luyện tập, củng cố lại nội dung, mục tiêu cần đạt được của chủ đề.

Vận dụng: Giúp HS sử dụng những kiến thức, kĩ năng trong chủ đề để giải quyết những vấn đề của cuộc sống liên quan đến môn học.

Tính hệ thống còn giúp GV (thậm chí là nhà quản lí giáo dục) kiểm soát được quá trình lĩnh hội, để có thể hỗ trợ HS kịp thời. Cụ thể là:

Đối với GV, nếu HS không thể hiện được đối tượng thẩm mĩ của chủ đề (HĐ 2) thì hoạt động ở HĐ 1 (quan sát, phân tích) làm chưa tốt. Nếu HS thực hiện mục 3 không tốt thì hoạt động ở HĐ 1, 2 chưa kĩ. Nếu HS thực hiện hoạt động ở HĐ 4 khó khăn chứng tỏ hoạt động ở HĐ 1, 2, 3 chưa hiểu đúng, đủ. Điều này giúp GV có sự giúp đỡ, can thiệp kịp thời căn cứ vào năng lực mỗi HS.

Đối với nhà quản lí giáo dục, khi dự giờ chỉ cần quan sát hoạt động học tập của HS ở từng mục có thể biết GV dạy đã đúng và HS có thực sự hiểu và tiếp thu được không.

2.2. Các dạng chủ đề trong sách và mạch kiến thức – kĩ năng

a) Các dạng chủ đề trong sách

Về cơ bản, sách được thiết kế gồm 2 dạng chủ đề chính:

– Chủ đề hình thành khái niệm (chủ đề 1 hình thành khái niệm về yếu tố tạo hình, cũng như một số kĩ thuật tạo hình cơ bản ở lớp 5).

– Chủ đề củng cố, vận dụng khái niệm đã học (các chủ đề 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8).

b) Về mạch kiến thức – kĩ năng

– Đảm bảo kiến thức và kĩ năng ở 3 lĩnh vực: tạo hình 2D – 3D, thủ công và bình luận mĩ thuật (trong phạm vi, giới hạn của lớp 5 theo Chương trình GDPT 2018 môn Mĩ thuật), đáp ứng được các thành phần về năng lực mĩ thuật như:

+ Quan sát và nhận thức thẩm mĩ;

+ Sáng tạo và ứng dụng thẩm mĩ;

+ Phân tích và đánh giá thẩm mĩ.

– Đảm bảo sự phát triển của đối tượng qua từng chủ đề. Từ đó, HS có nhiều cơ hội được thực hành, sáng tạo cũng như rèn luyện năng lực mĩ thuật theo các định hướng khác nhau như: thiên nhiên, con người, gia đình, nhà trường, xã hội, quê hương, đất nước, thế giới.
– Ngoài những nội dung yêu cầu chuẩn kiến thức – kĩ năng, SGV *Mĩ thuật 5* có gợi ý quy trình thực hiện để GV có căn cứ cung cấp ngữ liệu sư phạm cho việc tổ chức dạy học, góp phần giúp HS hình thành năng lực tự học.

III PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC MÔN MĨ THUẬT LỚP 5

Sự đổi mới trong phương pháp dạy học trong môn Mĩ thuật được thể hiện ở cách dạy chủ đề đó với từng nhóm đối tượng. Việc sử dụng phương tiện và hình thức gì để tạo ra những hoạt động phong phú, hấp dẫn, nhằm khơi dậy hứng thú, tìm tòi, kích thích tư duy sáng tạo của HS. Đặc biệt, tạo nên sự phân hoá HS trong lớp theo hướng:

– Ai cũng học được và học đâu chắc đấy.
– HS có khả năng, năng khiếu trong lĩnh vực mĩ thuật được phát triển phù hợp với cá nhân, không bị kìm hãm làm mất đi sự yêu thích đối với môn học.

Căn cứ theo nội dung dạy học đã được xác lập theo Chương trình GDPT 2018 môn Mĩ thuật, phương pháp dạy học mĩ thuật cần có sự thay đổi cho phù hợp với chương trình mới. Bởi mục đích của giáo dục chính là tạo nên năng lực của HS, thông qua từng môn học. Ở môn Mĩ thuật, phương pháp dạy học thể hiện ở năng lực mĩ thuật. Phương pháp dạy học mĩ thuật theo hướng tích hợp hướng đến việc hình thành, phát triển được các kĩ năng sau:

Một là, HS được trải nghiệm và trình bày hiểu biết của mình thông qua tác phẩm, SPMT.

Hai là, HS chủ động tạo ra những SPMT, cũng như hình thành thái độ hợp tác và chia sẻ kinh nghiệm với các thành viên trong nhóm.

Ba là, HS biết cách biểu đạt ý kiến, ấn tượng và cảm giác của bản thân trước SPMT, TPMT.

Bốn là, HS hiểu, phân tích và diễn giải các yếu tố cấu thành của mĩ thuật theo các mức độ khác nhau.

Chính những kĩ năng này là điều cần và đủ để hình thành năng lực thẩm mĩ cho HS, thể hiện ở các phương diện sau: *Một là*, nhận biết cái đẹp. HS nhận biết được cái đẹp/ cái xấu trong tự nhiên, đời sống xã hội và nghệ thuật, có cảm xúc và biết bày tỏ cảm xúc trước cái đẹp và cái chưa đẹp trong cuộc sống xung quanh. *Hai là*, phân tích, đánh giá cái đẹp. HS mô tả được cái đẹp, biết so sánh, nhận xét về biểu hiện bên ngoài của cái đẹp, cái chưa đẹp với mức độ đơn giản. *Ba là*, tạo ra cái đẹp. HS biết mô phỏng, tái hiện được vẻ đẹp quen thuộc bằng hình thức, công cụ, phương tiện, ngôn ngữ biểu đạt,... phù hợp, ở mức độ đơn giản; có ý tưởng sử dụng kết quả học tập/ sáng tạo thẩm mĩ để làm tăng thêm vẻ đẹp cho cuộc sống hằng ngày của bản thân.

Theo đó, phương pháp dạy mĩ thuật có hai vấn đề chính: *Một là*, GV bằng các kĩ năng dạy học, nêu vấn đề và giúp HS phát hiện vấn đề qua những tình huống trong học tập và trong cuộc sống. *Hai là*, với những vấn đề phát hiện được, HS có nhiều cách để giải quyết thông qua bài thực hành và mỗi cách giải quyết phản ánh nhận thức, kĩ năng của từng HS.

IV ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP MÔN MĨ THUẬT LỚP 5

Việc đánh giá kết quả học tập môn Mĩ thuật lớp 5 được thực hiện theo Thông tư 27/2020/TT– BGDĐT về quy định đánh giá HS Tiểu học của Bộ Giáo dục và Đào tạo, ban hành ngày 04 tháng 9 năm 2020. GV căn cứ vào quá trình đánh giá thường xuyên và yêu cầu cần đạt, biểu hiện cụ thể về thành phần năng lực trong môn Mĩ thuật để đánh giá theo các mức sau:

– Hoàn thành tốt

– Hoàn thành

– Chưa hoàn thành

Khi đánh giá kết quả học tập, GV cần nắm được mục tiêu, bản chất, mức độ cần đạt của mỗi chủ đề để có đánh giá phù hợp với từng đối tượng HS. Việc đánh giá kết quả học tập của HS trong môn Mĩ thuật cần dựa theo tiêu chí của mỗi chủ đề, GV không nên đưa những ý kiến chủ quan để nhận xét, bởi nhiều HS sẽ thể hiện những điều tưởng chừng như phi lí đối với nhận thức của người lớn, nhưng phù hợp với cách nhìn nhận và khả năng thực hiện theo lứa tuổi. Việc nhận xét SPMT của HS bằng những ý kiến tiêu cực sẽ làm HS tự ti, e ngại, dễ ảnh hưởng đến hứng thú, cảm xúc và làm mất đi những ý tưởng sáng tạo của các em. Trong việc nhận xét bài thực hành của HS, GV cần lưu ý ghi nhận sự nỗ lực của từng cá nhân, tránh việc lấy sản phẩm, bài thực hành của một số thành viên khác có năng khiếu nổi trội trong lớp làm hệ quy chiếu để đưa ra sự so sánh. Khi nhận xét, không quá chú trọng đến kết quả cuối cùng mà cần chú ý đến quá trình thực hiện bài thực hành, khích lệ, động viên sự tiến bộ từ kĩ năng, thao tác đến tư duy thẩm mĩ của mỗi cá nhân HS.

V LƯU Ý CHUẨN BỊ TRƯỚC TIẾT HỌC

1. Chuẩn bị

– SGK *Mĩ thuật 5*

– Tài liệu tham khảo có nội dung liên quan đến chủ đề (GV chuẩn bị)

– Đồ dùng học tập: bút chì, bút lông, màu sáp, đất nặn, keo dán, giấy màu, màu goát (hoặc chất liệu tương đương), vật liệu tái sử dụng/ sẵn có,...

2. Bố trí lớp học

Căn cứ vào tình hình thực tế ở địa phương, GV có thể chia lớp thành các nhóm (khoảng từ 5 – 6 HS/ nhóm) ở phòng học bình thường hay phòng học môn Mĩ thuật hoặc bố trí ngồi như các giờ học thông thường khác.

PHẦN HAI

HƯỚNG DẪN DẠY HỌC CÁC CHỦ ĐỀ CỤ THỂ

Chủ đề 1 YẾU TỐ TẠO HÌNH TRONG THỰC HÀNH, SÁNG TẠO THEO CHỦ ĐỀ (4 tiết)

I MỤC TIÊU

1. Kiến thức

Nhận biết được một số yếu tố và nguyên lí tạo hình ở SPMT, TPMT.

2. Năng lực

– Biết sử dụng yếu tố tạo hình làm trọng tâm ở SPMT.

– Vận dụng được một số nguyên lí tạo hình như: cân bằng, tương phản, lặp lại,… ở mức độ đơn giản trong thực hành, sáng tạo đồ thủ công bằng vật liệu sưu tầm, tái sử dụng,...

3. Phẩm chất

Yêu thích sử dụng đa dạng các yếu tố mĩ thuật trong tạo hình, thiết kế SPMT.

II THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

– Một số hình ảnh, video clip giới thiệu về TPMT, SPMT để trình chiếu trên PowerPoint cho HS quan sát.

– Hình ảnh SPMT sử dụng yếu tố tạo hình làm trọng tâm ở sản phẩm với nhiều vật liệu và hình thức khác nhau để minh hoạ cho HS quan sát trực tiếp.

III TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Hoạt động 1: Quan sát

a) Mục tiêu

– HS củng cố nhận biết về sự đa dạng, phong phú ở cách sử dụng yếu tố, nguyên lí tạo hình trong thực hành, sáng tạo TPMT, SPMT.

– HS nhận biết được một số cách thức vận dụng yếu tố, nguyên lí tạo hình trong thực hành, sáng tạo SPMT.

b) Nội dung

– HS quan sát vẻ đẹp của một số TPMT qua:

+ Hình minh hoạ trong SGK Mĩ thuật 5, trang 5, 6.

+ Ảnh tư liệu về một số TPMT (nếu có).

– HS trả lời câu hỏi để có định hướng trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 5.

c) Sản phẩm

Củng cố hiểu biết về việc sử dụng yếu tố, nguyên lí tạo hình để thực hành, sáng tạo SPMT.

d) Tổ chức thực hiện

– GV tổ chức cho HS quan sát hình minh hoạ trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 5 và 6, hoặc một số hình ảnh GV chuẩn bị thêm.

– Qua hoạt động quan sát, trao đổi và thảo luận nhóm, GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 5 để HS nhận ra yếu tố tạo hình trong TPMT, cũng như một số nguyên lí tạo hình thường được thể hiện trong thể loại hội hoạ, đồ hoạ tranh in.

– GV có thể đặt câu hỏi khai thác sâu hơn về nội dung của hoạt động:

+ Ngoài các hình minh hoạ trong SGK Mĩ thuật 5 ở trang 5 và 6, em còn biết đến những TPMT nào?

+ Yếu tố tạo hình nào ấn tượng với em? Vì sao?

+ Em sẽ sử dụng yếu tố, nguyên lí tạo hình nào trong phần thực hành của mình?

– GV nhận xét bổ sung (theo các hình minh hoạ đã được chuẩn bị) để khắc sâu hơn về yếu tố, nguyên lí tạo hình sử dụng trong thực hành.

– GV tóm tắt và chốt ý theo nội dung ở phần "Em có biết", SGK *Mĩ thuật 5*, trang 6.

Hoạt động 2: Thể hiện

a) Mục tiêu

– HS biết được các bước cơ bản khi sử dụng yếu tố tạo hình làm trọng tâm trong sáng tạo SPMT.

– HS thực hiện được SPMT theo hình thức yêu thích.

b) Nội dung

HS sử dụng yếu tố, nguyên lí thực hành tạo SPMT.

c) Sản phẩm

SPMT thể hiện rõ nét yếu tố, nguyên lí tạo hình.

d) Tổ chức thực hiện

– GV cho HS phân tích các bước thực hiện SPMT sử dụng yếu tố tạo hình làm trọng tâm ở SGK *Mĩ thuật 5*, trang 7, 8 bằng cách mô tả, trả lời câu hỏi (hoặc mời HS lên thị phạm trên bảng với một công đoạn, hình thức đơn giản). Qua đó, GV lưu ý HS:

+ Yếu tố tạo hình sử dụng trong SPMT là gì?

+ Để làm rõ trọng tâm, cần sắp xếp hình thế nào?

+ Hình và nền (bối cảnh) trong SPMT được thể hiện thế nào?

– GV cho HS đọc phần trong khung để định hướng, lưu ý HS trong cách sử dụng yếu tố tạo hình làm rõ trọng tâm ở SPMT.

– GV tổ chức cho HS thực hành làm SPMT theo yêu cầu của chủ đề, SGK *Mĩ thuật 5*, trang 9.

– Gợi ý tổ chức các hoạt động:

+ HS làm SPMT cá nhân hoặc theo nhóm (2 – 4).

+ Chọn chủ đề, hình ảnh cần thể hiện trọng tâm.

+ Lựa chọn vật liệu và hình thức thể hiện phù hợp với điều kiện thực tế và khả năng thực hiện.

Lưu ý:

– Khi gợi ý, GV cho HS xem lại một số hình ảnh và SPMT đã thực hiện liên quan đến chủ đề để HS hình dung được các bước thực hiện.

+ Hình minh hoạ trong SGK Mĩ thuật 5, trang 9.

+ Quan sát, nhận xét một số SPMT do GV chuẩn bị thêm (có hình ảnh, màu sắc đẹp mắt).

Căn cứ vào đối tượng HS và thực tế lớp học, GV cho HS chuẩn bị đồ dùng để thực hiện.

Hoạt động 3: Thảo luận

a) Mục tiêu

Biết cách nhận xét, đánh giá SPMT của bạn, của nhóm qua phần trả lời câu hỏi gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 10.

b) Nội dung

– GV hướng dẫn HS quan sát SPMT của bạn, nhóm đã thực hiện.

– HS thảo luận theo các câu hỏi gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 10.

c) Sản phẩm

– HS trả lời được câu hỏi phù hợp với SPMT được hỏi.

– Trình bày được cảm nhận về SPMT của mình, của bạn đã thực hành.

d) Tổ chức thực hiện

– Thông qua SPMT của cá nhân/ nhóm ở hoạt động Thể hiện, GV cho HS thực hiện thảo luận theo câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 10.

– Quá trình thảo luận, GV có thể đưa thêm các gợi ý dựa theo SPMT thực tế để HS nhận biết rõ hơn về việc mô phỏng, sáng tạo trong phần thực hành tạo nên SPMT:

+ Yếu tố tạo hình nổi trội trong SPMT là gì?

+ Hình ảnh trọng tâm ở SPMT là gì?

+ Hình thức thể hiện nào được sử dụng trong thực hành, sáng tạo SPMT?

Hoạt động 4: Vận dụng

a) Mục tiêu

– HS sử dụng yếu tố tạo hình để trang trí một đồ vật yêu thích.

– Hình thành khả năng kết nối tri thức đã học để tạo SPMT gắn với cuộc sống.

b) Nội dung

– GV tổ chức cho HS quan sát, phân tích cách trang trí áo phông cũ bằng hình thức in ở SGK *Mĩ thuật 5*, trang 10.

– HS thực hiện SPMT theo yêu cầu.

c) Sản phẩm

Một đồ vật yêu thích được trang trí bằng yếu tố tạo hình.

d) Tổ chức thực hiện

– GV cho HS quan sát các bước trang trí một chiếc áo phông cũ ở SGK *Mĩ thuật 5*, trang 10. Khi phân tích, GV chú ý đến các bước:

+ Lựa chọn đồ vật cũ để trang trí.

+ Lựa chọn hình thức trang trí thực hiện phù hợp với vật liệu.

+ Lựa chọn vị trí và hình ảnh để trang trí.

+ Lựa chọn màu sắc để tạo hoà sắc hài hoà (nếu làm SPMT có nhiều màu).

– GV mời HS mô tả những bước thực hiện SPMT, SGK *Mĩ thuật 5*, trang 10 để củng cố những lưu ý khi thực hiện.

– Căn cứ vào điều kiện tổ chức lớp học, GV có thể cho HS làm cá nhân/ nhóm.

– Khi HS thực hành, GV quan sát, hỗ trợ bằng lời nói để HS hoàn thành được sản phẩm của mình.

Trưng bày, nhận xét sản phẩm cuối chủ đề

– GV tổ chức cho HS trưng bày SPMT cá nhân/ nhóm, chia sẻ cảm nhận của bản thân và giới thiệu theo một số gợi ý sau:

+ Nhóm em/ em đã khai thác những yếu tố tạo hình nào trong thực hành, sáng tạo SPMT?

+ Trong các SPMT đã thực hiện, em thích sản phẩm nào nhất? Tại sao?

+ Hãy giới thiệu vẻ đẹp của yếu tố, nguyên lí tạo hình trong SPMT em đã thực hiện với bạn bè, người thân trong gia đình.

– GV cùng HS nhận xét, đánh giá SPMT trên cơ sở động viên, khích lệ HS.

Chủ đề 2 HÌNH TƯỢNG ANH HÙNG DÂN TỘC TRONG MĨ THUẬT TẠO HÌNH VIỆT NAM (4 tiết)

I MỤC TIÊU

1. Kiến thức

– Nhận biết, phân biệt được một số thể loại trong mĩ thuật tạo hình như: tranh vẽ, tranh in, tượng và phù điêu.

– Có kiến thức về các anh hùng dân tộc để khai thác nội dung trong thực hành, sáng tạo SPMT.

2. Năng lực

– Biết lựa chọn hình thức phù hợp để tạo SPMT thể hiện hình tượng anh hùng dân tộc.

– Phối hợp được các vật liệu khác nhau trong thiết kế, tạo hình một cuốn lịch để bàn có sử dụng hình tượng anh hùng dân tộc.

3. Phẩm chất

Có ý thức trân trọng và biết ơn những người có công trong lịch sử dân tộc Việt Nam.

II THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

– Một số hình ảnh, video clip, tranh vẽ,… về một số anh hùng dân tộc Việt Nam để trình chiếu (dùng PowerPoint hoặc những phần mềm khác, nếu có).

– Hình ảnh SPMT thể hiện anh hùng dân tộc từ các chất liệu và hình thức khác nhau làm minh hoạ cho HS quan sát trực tiếp.

III TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Hoạt động 1: Quan sát

a) Mục tiêu

– HS nhận biết và tìm hiểu về hình tượng anh hùng dân tộc trong một số TPMT.

– HS nhận biết đặc điểm tạo hình nhân vật, hình thức thể hiện và phân biệt được sự khác nhau trong cách thể hiện thông qua việc tìm hiểu, phân tích các TPMT sưu tầm được.

b) Nội dung

– HS quan sát hình ảnh về các hình tượng anh hùng dân tộc qua các hình ảnh trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 11, 12 (hoặc do GV chuẩn bị thêm).

– HS trả lời câu hỏi liên quan đến sự vận dụng các yếu tố tạo hình.

c) Sản phẩm

Có hiểu biết về hình tượng anh hùng dân tộc thể hiện trong TPMT.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

d) Tổ chức thực hiện

– GV tổ chức cho HS quan sát một số hình ảnh về hình tượng anh hùng dân tộc trong các TPMT, SGK *Mĩ thuật 5*, trang 11, 12 và một số hình ảnh GV chuẩn bị thêm (nếu có).

– GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 11 để HS nhận ra đặc điểm tạo hình nhân vật, các hình thức thể hiện,… Từ đó, HS liên hệ kiến thức lịch sử để nhận biết những đóng góp của anh hùng dân tộc, qua đó, gợi ý để lựa chọn một anh hùng dân tộc mà HS yêu thích nhất.

– GV có thể giới thiệu, gợi ý bằng các hình ảnh chuẩn bị thêm cho HS nhận biết.

– Phần tìm hiểu hình tượng anh hùng dân tộc qua các tác phẩm tranh in và điêu khắc, GV yêu cầu HS quan sát SPMT ở SGK *Mĩ thuật 5*, trang 11, 12 thảo luận và trả lời câu hỏi gợi ý để tìm hiểu:

+ *Nội dung trong bức tranh là gì? Em nhận ra từng bức tranh diễn tả các nhân vật được tạo hình như thế nào?*

+ *Mỗi TPMT được thể hiện bằng chất liệu tạo hình gì?*

+ *Nêu các hình ảnh (chính, phụ), màu sắc được thể hiện trong từng TPMT.*

+ *Nêu cảm xúc của bản thân về các tác phẩm.*

– GV có thể tổ chức cho HS hoạt động thảo luận theo nhóm để trả lời câu hỏi.

– Ngoài những hình ảnh trong SGK *Mĩ thuật 5*, GV có thể chuẩn bị thêm một số TPMT tham khảo với các chất liệu và nội dung khác nhau cho HS quan sát và nhận biết.

– GV nhận xét câu trả lời của HS. Trong đó, có thể giới thiệu sơ lược về tác giả, tác phẩm trong SGK *Mĩ thuật 5*, hoặc do GV chuẩn bị thêm, theo một số thông tin: năm sinh – năm mất, chuyên ngành, tóm tắt quá trình hoạt động nghệ thuật, những thành tựu đã đạt được và vài nét về nội dung tác phẩm được sử dụng để minh hoạ,…

– GV hướng dẫn cho HS đọc nội dung mục "Em có biết", SGK *Mĩ thuật 5*, trang 12 để có kiến thức phân biệt các thể loại trong điêu khắc.

Hoạt động 2: Thể hiện

a) Mục tiêu

HS thực hiện được SPMT thể hiện hình tượng anh hùng dân tộc theo vật liệu và hình thức yêu thích.

b) Nội dung

HS thực hành việc sử dụng chất liệu yêu thích để tạo hình SPMT thể hiện hình tượng anh hùng dân tộc.

c) Sản phẩm

SPMT thể hiện hình tượng anh hùng dân tộc.

d) Tổ chức thực hiện

– GV cho HS tìm hiểu cách thực hiện SPMT mô phỏng hình tượng anh hùng dân tộc Bà Triệu bằng chất liệu màu sáp.

– GV yêu cầu HS quan sát tranh dân gian Đông Hồ về hình tượng Bà Triệu và quan sát các bước thể hiện SPMT ở SGK *Mĩ thuật 5*, trang 13, thảo luận và trả lời câu hỏi gợi ý để tìm hiểu, nhận biết các bước thực hiện SPMT:

+ *Bước 1. Lựa chọn hình tượng nhân vật trong tranh, ảnh, truyện, sách,… để mô phỏng.*

+ *Bước 2. Phác thảo bố cục và vẽ nét.*

+ *Bước 3. Vẽ màu.*

+ *Bước 4. Hoàn thiện SPMT.*

– GV cho HS tìm hiểu cách mô phỏng hình tượng anh hùng dân tộc Võ Thị Sáu sử dụng hình thức kết hợp nhiều vật liệu.

– GV yêu cầu HS quan sát các bước thể hiện SPMT ở SGK *Mĩ thuật 5*, trang 14 để thảo luận và trả lời câu hỏi gợi ý để tìm hiểu:

+ *Hình thức, chất liệu thể hiện SPMT: xây dựng bối cảnh và tạo hình nhân vật từ giấy bìa và màu acrylic.*

+ *Các bước thực hiện SPMT:*

- Bước 1. Lựa chọn và thể hiện hình tượng nhân vật và vẽ phác thảo lên giấy bìa sáng màu,... phù hợp với ý tưởng sáng tạo.
- Bước 2. Cắt rời các hình và tô màu phù hợp ý tưởng thực hành, sáng tạo.
- Bước 3. Dùng các miếng bìa cứng (bìa các-tông) dán và vẽ màu tạo bối cảnh dạng không gian 3D.
- Bước 4. Sắp xếp chi tiết và dán cố định để hoàn thiện sản phẩm. Chú ý sắp xếp các chi tiết để đảm bảo hình ảnh chính – phụ; diễn tả cảnh vật và không gian xa – gần,…

– Một số lưu ý khi tổ chức hoạt động cho HS:

+ *GV có thể lựa chọn hình ảnh và các bước minh hoạ tương tự như SGK, tuy nhiên cần lưu ý chọn hình ảnh không quá phức tạp để mô phỏng.*

+ *Có thể vẽ nét theo hình thức vẽ biểu cảm và hạn chế tẩy, xoá nét khi phác thảo.*

+ *Lưu ý sắp xếp bố cục cân đối trong trang giấy, không mô phỏng hình quá nhỏ hoặc quá lớn.*

+ *Lựa chọn màu sắc chú ý sắc độ, tương quan màu sắc và lựa chọn gam màu phù hợp, đảm bảo tính thẩm mĩ của bức tranh.*

+ *Tạo hình nhân vật, các chi tiết mô phỏng cảnh vật sao cho sinh động, rõ nội dung.*

+ *Màu sắc đảm bảo sắc độ đậm – nhạt và lựa chọn gam màu phù hợp làm nổi bật nội dung chủ đề cũng như không gian, cảnh vật muốn diễn tả.*

+ *Dùng bìa cứng hoặc que tre nhỏ để dán cố định phía sau nhân vật và cảnh vật để đảm bảo các chi tiết có thể đứng được trong bối cảnh của SPMT.*

– GV chốt ý:

+ *Có nhiều hình thức và nội dung lựa chọn để mô phỏng hình tượng anh hùng dân tộc như: vẽ, xé dán 2D, 3D, đắp nổi đất nặn, nặn tạo dáng,... hoặc kết hợp nhiều vật liệu và hình thức khác nhau.*

+ *Muốn tạo được SPMT đẹp, cần chú ý đến cách sắp xếp các hình ảnh chính – phụ sao cho cân đối, rõ nội dung đã chọn. Tạo thêm các chi tiết phụ cho SPMT thêm sinh động.*

+ *Nên sử dụng kết hợp màu sắc có độ đậm – nhạt khác nhau để thể hiện rõ nội dung và không khí muốn diễn tả trong SPMT.*

+ *Việc lựa chọn hình ảnh, vật liệu, hình thức thể hiện nên theo sự liên tưởng và khả năng thực hiện của mỗi cá nhân hoặc dựa trên sự thống nhất bàn bạc của các nhóm khi tham gia hoạt động nhóm.*

– GV tổ chức cho HS thực hiện bài thực hành tạo một SPMT mô phỏng hình tượng anh hùng dân tộc bằng hình thức tự chọn (2D, 3D).

– Gợi ý tổ chức các hoạt động:

+ *Cách chọn nội dung: Hướng dẫn HS tìm hiểu về anh hùng dân tộc đã được các hoạ sĩ thể hiện trong các TPMT, hoặc các anh hùng dân tộc mà các em đã biết. GV định hướng và gợi ý cho HS nhận biết, khai thác đặc điểm riêng và bối cảnh lịch sử gắn với mỗi anh hùng dân tộc, từ đó làm cơ sở xây dựng ý tưởng thực hành, sáng tạo.*

+ *Tạo hình và sắp xếp các hình ảnh chính – phụ, trước – sau cho cân đối hợp lí, rõ trọng tâm nội dung muốn diễn đạt.*

+ *Chọn và thể hiện kết hợp màu sắc có độ đậm – nhạt, tươi vui để thực hiện SPMT.*

– Khi gợi ý, GV cho HS xem lại một số hình ảnh và SPMT đã thực liên quan đến chủ đề để nhận biết thêm:

+ *Phân tích hình ảnh tham khảo trong SGK Mĩ thuật 5, trang 13, 14.*

+ *Quan sát, nhận xét một số SPMT do GV chuẩn bị thêm (có hình ảnh, màu sắc đẹp mắt, phong phú về chất liệu,...).*

– Căn cứ vào đối tượng HS và thực tế lớp học, GV gợi ý cho HS chuẩn bị đồ dùng, vật liệu để thực hiện.

– Hướng dẫn các nhóm thảo luận chọn nội dung, hình thức thể hiện, phân công thực hiện (với HS thực hành theo nhóm).

Hoạt động 3: Thảo luận

a) Mục tiêu

Biết cách nhận xét, đánh giá SPMT của bạn, của nhóm qua phần trả lời câu hỏi gợi ý trong SGK.

b) Nội dung

– GV hướng dẫn HS quan sát SPMT của bạn, nhóm đã thực hiện.

– HS thảo luận theo các câu hỏi gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 15.

c) Sản phẩm

– HS trả lời được câu hỏi phù hợp với SPMT được hỏi.

– Trình bày được cảm nhận về SPMT của mình, của bạn đã thực hành.

d) Tổ chức thực hiện

– GV hướng dẫn HS cách trưng bày SPMT phù hợp với điều kiện lớp học, căn cứ vào các hình thức và vật liệu thể hiện để lựa chọn trưng bày theo nhóm hoặc cá nhân.

– Dựa trên những SPMT của HS, GV cho HS thực hiện thảo luận theo câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 15.

– Căn cứ vào SPMT thực tế của HS, GV có thể đưa thêm các câu hỏi gợi ý giúp HS nhận biết rõ hơn về hình tượng anh hùng dân tộc mà HS đã lựa chọn mô phỏng:

+ *Hình tượng anh hùng dân tộc nào em đã mô phỏng?*

+ *SPMT nào gây ấn tượng nhất với em? Nêu lí do và miêu tả chi tiết thêm về SPMT đó (hình ảnh, chi tiết, nhân vật chính – phụ, màu sắc,...).*

+ *Chi tiết nào trong SPMT của bạn (nhóm bạn) khiến em nhận ra đó là nhân vật anh hùng dân tộc?*

– Căn cứ vào điều kiện thực tế, GV có thể tổ chức cho HS thực hiện hoạt động này bằng cách trình bày, đưa câu hỏi (theo gợi ý), trao đổi với nhau về các SPMT đã thực hiện.

Hoạt động 4: Vận dụng

a) Mục tiêu

– HS thiết kế được một món đồ lưu niệm từ vật liệu sẵn có khác nhau và trang trí bằng hình tượng anh hùng dân tộc yêu thích.

– Hình thành khả năng tư duy độc lập và những yếu tố, nguyên lí tạo hình đã được học để tạo SPMT có khả năng phục vụ nhu cầu học tập của bản thân.

– Nhận biết và vận dụng, kết hợp các vật liệu sẵn có để tạo ra SPMT phục vụ đời sống.

b) Nội dung

– GV tổ chức cho HS quan sát, phân tích cách thiết kế và trang trí một cuốn lịch để bàn và sử dụng vẻ đẹp hình tượng anh hùng dân tộc để trang trí.

– HS thực hiện tạo hình SPMT theo yêu cầu.

c) Sản phẩm

Thiết kế được một món đồ lưu niệm từ các vật liệu sẵn có khác nhau và trang trí bằng hình tượng anh hùng dân tộc yêu thích.

d) Tổ chức thực hiện

– GV cho HS quan sát các bước thiết kế một cuốn lịch để bàn và sử dụng vẻ đẹp hình tượng anh hùng dân tộc để trang trí, SGK *Mĩ thuật 5*, trang 16, 17. Khi phân tích, GV chú ý đến các bước:

+ *Lựa chọn vật liệu: Bìa cứng (bìa các-tông, bìa cứng từ các hộp đựng đồ,...), giấy trắng, bút chì, bút màu, vải màu, kéo, băng dính 2 mặt hoặc keo sữa,...*

+ *Lựa chọn hình để trang trí: Hình tượng anh hùng dân tộc.*

– GV phân tích cho HS về kĩ thuật thực hiện: Kích thước phù hợp với cuốn lịch để bàn; cách gắn vải lên bìa, cách gấp bìa để tạo cân bằng cho chân đế cuốn lịch,...

– GV lưu ý cách tạo hình cuốn lịch:

+ *Bước 1. Vẽ thiết kế hình dáng và kích thước cuốn lịch.*

+ *Bước 2. Cắt, đục lỗ tạo hình cuốn lịch theo hình vẽ thiết kế.*

+ *Bước 3. Gấp bìa tạo hình chân đế cuốn lịch để bàn.*

+ *Bước 4. Dùng vải bọc và kẹp gắn cố định miếng vải bọc chân đế cuốn lịch.*

+ *Bước 5. Hoàn thiện phần chân đế.*

– GV lưu ý cách trang trí bìa lịch bằng hình tượng nhân vật anh hùng dân tộc yêu thích:

+ *Bước 1. Lựa chọn hình tượng nhân vật anh hùng và xây dựng bố cục, kẻ chữ trang trí trang bìa.*

+ *Bước 2. Vẽ màu vào hình.*

+ *Bước 3. Vẽ màu vào chữ (năm, tên của năm âm lịch, chữ chúc mừng năm mới,...).*

+ *Bước 4. Hoàn thiện các tờ lịch theo ý tưởng (tuần, tháng,...).*

+ *Bước 5. Sắp xếp các tờ lịch đã vẽ và hoàn thiện SPMT.*

– GV gợi ý và đặt câu hỏi giúp HS nhận biết, phát hiện các vật liệu khác có thể thay thế thực hiện trong SPMT, tuỳ vào điều kiện ở mỗi địa phương để phát huy tối đa tính sáng tạo của HS. Lưu ý: khi sử dụng kĩ thuật đính, ghép các bộ phận cần đảm bảo tính năng sử dụng của SPMT.

– Căn cứ điều kiện tổ chức lớp học, GV có thể cho HS làm việc cá nhân, nhóm.

– Khi HS thực hành, GV quan sát, hỗ trợ bằng lời nói để HS hoàn thành được SPMT. GV hướng dẫn các nhóm lên ý tưởng và phân công thực hiện.

Trưng bày, nhận xét sản phẩm cuối chủ đề

– GV tổ chức cho HS trưng bày SPMT cá nhân/ nhóm, chia sẻ cảm nhận của bản thân và giới thiệu theo một số gợi ý sau:

+ *Em (hoặc nhóm em) đã sử dụng những hình ảnh, màu sắc, chất liệu nào để tạo hình và trang trí SPMT?*

+ *Trong các SPMT đã thực hiện, em thích sản phẩm nào nhất? Tại sao?*

+ *Hãy nêu ý tưởng và quá trình thực hiện SPMT của em (nhóm em).*

– GV cùng HS nhận xét, đánh giá SPMT trên cơ sở động viên, khích lệ HS.

Chủ đề 3 GIA ĐÌNH (4 tiết)

I MỤC TIÊU

1. Kiến thức

Nhận biết được yếu tố thẩm mĩ ở TPMT về chủ đề *Gia đình*.

2. Năng lực

– Biết sử dụng một số yếu tố, nguyên lí tạo hình để chia sẻ, cảm nhận và sáng tạo SPMT về chủ đề *Gia đình*.

– Làm được sản phẩm đồ gia dụng đơn giản dựa trên đặc điểm của sản phẩm thủ công mĩ nghệ.

3. Phẩm chất

Yêu thích sáng tạo SPMT về chủ đề *Gia đình* và ứng dụng được trong đời sống hằng ngày.

II THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

– Một số hình ảnh, video clip giới thiệu về các hoạt động trong gia đình để trình chiếu trên PowerPoint cho HS quan sát.

– Hình ảnh SPMT thể hiện về chủ đề *Gia đình* với nhiều chất liệu và hình thức khác nhau để phân tích yếu tố, nguyên lí tạo hình.

III TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Hoạt động 1: Quan sát

a) Mục tiêu

– HS nhận biết được các nội dung, hình ảnh diễn tả về chủ đề *Gia đình*.

– HS nhận biết yếu tố tạo hình, cách sắp xếp các hình ảnh chính – phụ, chất liệu và hình thức thể hiện trong TPMT; SPMT 2D và 3D.

b) Nội dung

– HS quan sát TPMT, SPMT thể hiện về chủ đề *Gia đình* qua:

+ Hình minh hoạ trong SGK Mĩ thuật 5, trang 18, 19.

+ Hình ảnh TPMT, SPMT, (hoặc tư liệu do GV chuẩn bị thêm).

c) Sản phẩm

Có hiểu biết trong tìm ý tưởng, hình thức thể hiện về chủ đề *Gia đình* để thực hành, sáng tạo SPMT.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

d) Tổ chức thực hiện

Tìm hiểu vẻ đẹp trong TPMT về chủ đề *Gia đình*

– GV tổ chức cho HS quan sát hình ảnh TPMT trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 18, hoặc một số hình ảnh TPMT do GV chuẩn bị thêm.

– Qua hoạt động quan sát và thảo luận, GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 18 để HS củng cố kiến thức đã khai thác, thể hiện về chủ đề đã học ở các lớp trước, từ đó liên hệ thực tế, bản thân để lên ý tưởng thể hiện SPMT của mình.

– GV có thể đặt câu hỏi khai thác sâu hơn về nội dung của hoạt động:

+ *Hãy kể lại một hoạt động trong gia đình mà em yêu thích nhất? (đi chơi, liên hoan, kỉ niệm đẹp, sinh hoạt thường nhật,...).*

+ *Hoạt động trong gia đình em yêu thích diễn ra vào dịp nào? (sáng – tối; ngày thường – ngày lễ; cuối tuần – sự kiện kỉ niệm,...).*

+ *Để diễn tả hình ảnh yêu thích đó, em sẽ sử dụng hình thức thể hiện nào? Vì sao?*

– GV có thể giới thiệu, gợi ý thêm bằng các hình ảnh chuẩn bị thêm để HS mở rộng hơn cách tìm ý tưởng thể hiện về chủ đề.

– GV cũng có thể cho HS tìm hiểu về hoạ sĩ, nhà điêu khắc có TPMT thể hiện về chủ đề *Gia đình* mà em yêu thích. Nội dung này, GV cho HS chuẩn bị ở nhà theo nhóm hoặc cá nhân. Mỗi nhóm/ cá nhân được giao sẽ lên giới thiệu ngắn gọn theo các nội dung đã tìm hiểu, qua đó để hiểu hơn về tác giả, tác phẩm liên quan đến chủ đề.

Tìm hiểu vẻ đẹp trong SPMT về chủ đề *Gia đình*

– GV cho HS quan sát, tìm hiểu SPMT theo các câu hỏi gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 19.

– Căn cứ theo SPMT đã chuẩn bị, GV có thể mở rộng thêm một số câu hỏi để khắc sâu hơn nội dung này như:

+ *Hình thức, chất liệu thể hiện trong từng SPMT (vẽ, nặn tạo dáng,...);*

+ *Cách chọn ý tưởng thể hiện nội dung SPMT (hoạt động gì? diễn ra ở đâu? nhân vật cần thể hiện là ai?);*

+ *Nhận biết cách sắp xếp các hình ảnh chính – phụ, trước – sau diễn tả nội dung, các hoạt động nổi bật trong từng SPMT;*

+ *Màu sắc, sắc độ đậm – nhạt góp phần làm nổi bật nội dung, hoạt động muốn thể hiện trong SPMT như thế nào?*

– GV có thể tổ chức cho HS hoạt động thảo luận theo nhóm để trả lời câu hỏi.

– Qua các hoạt động trên, GV tóm tắt:

+ *Có nhiều hình thức để lựa chọn khi thực hiện chủ đề Gia đình như: vẽ; xé, dán; nặn, đắp nổi hoặc kết hợp nhiều chất liệu và hình thức khác nhau để tạo SPMT 2D, 3D,...*

+ *Việc lựa chọn hình ảnh thể hiện nên theo sự liên tưởng và khả năng thực hiện của mỗi cá nhân hoặc dựa trên sự thống nhất bàn bạc của các nhóm khi tham gia hoạt động nhóm.*

Hoạt động 2: Thể hiện

a) Mục tiêu

HS tìm hiểu và biết cách thực hiện được SPMT thể hiện về chủ đề *Gia đình* qua phân tích các bước thực hiện trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 20, 21.

b) Nội dung

HS lựa chọn hình thức thể hiện và thực hành tạo SPMT yêu thích thể hiện về chủ đề *Gia đình.*

c) Sản phẩm

SPMT về chủ đề *Gia đình.*

d) Tổ chức thực hiện

– GV cho HS quan sát và phân tích các bước thực hiện SPMT 3D về chủ đề *Gia đình* trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 20, 21.

– Ở mỗi hình ảnh minh hoạ, GV cho HS mô tả, trao đổi, thảo luận để hình thành tư duy trong thực hiện SPMT từ dễ đến khó, làm bối cảnh chung (nền) cho đến thể hiện nhân vật, chi tiết,…

– GV lưu ý phần hình ảnh minh hoạ trong sách chỉ là một cách thể hiện có tính gợi ý, không phải là các bước bắt buộc để tạo nên một SPMT.

– Sau khi phân tích các bước gợi ý thực hiện SPMT, GV tổ chức cho HS thực hiện bài thực hành tạo một SPMT về chủ đề *Gia đình* bằng hình thức tự chọn.

– Gợi ý tổ chức các hoạt động:

+ *GV cho HS làm SPMT cá nhân hoặc theo nhóm;*

+ *GV cho HS trả lời và thực hiện theo gợi ý trong SGK Mĩ thuật 5, trang 21 (cuối trang).*

+ *Khi vẽ phác thảo, HS cần lưu ý tạo hình và sắp xếp các hình ảnh chính – phụ, trước – sau cho cân đối hợp lí, rõ trọng tâm nội dung muốn diễn đạt.*

+ *Chọn và thể hiện kết hợp màu sắc có độ đậm – nhạt, tươi vui khi thực hiện SPMT.*

Hoạt động 3: Thảo luận

a) Mục tiêu

Biết cách nhận xét, đánh giá SPMT của bạn, của nhóm qua phần trả lời câu hỏi gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 5.*

b) Nội dung

– GV hướng dẫn HS quan sát SPMT của bạn, nhóm đã thực hiện.

– HS thảo luận theo các câu hỏi gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 22.

c) Sản phẩm

– HS trả lời được câu hỏi phù hợp với SPMT được hỏi.

– Trình bày được cảm nhận về SPMT của mình, của bạn đã thực hành.

d) Tổ chức thực hiện

Thông qua SPMT của cá nhân/ nhóm ở hoạt động Thể hiện, GV cho HS thực hiện thảo luận theo câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 22. Quá trình thảo luận, GV có thể đưa thêm các gợi ý dựa theo SPMT thực tế để HS nhận biết rõ hơn về việc tái hiện hình ảnh các hoạt động yêu thích ở nhà qua SPMT:

– Bạn đã thể hiện hình ảnh nào về chủ đề *Gia đình*?

– Sản phẩm nào của bạn/ nhóm bạn đã thể hiện tạo ấn tượng nhất với em? Hãy mô tả hình ảnh thể hiện về chủ đề *Gia đình*.

– Nếu được, em sẽ làm gì để SPMT của bạn/ nhóm bạn được hoàn thiện hơn?

Hoạt động 4: Vận dụng

a) Mục tiêu

– HS có hiểu biết đơn giản về sản phẩm thủ công mĩ nghệ sử dụng trong gia đình.

– Có khả năng thiết kế, trang trí SPMT đồ gia dụng từ vật liệu tái sử dụng dùng trong gia đình.

b) Nội dung

– GV tổ chức cho HS quan sát, tìm hiểu về sản phẩm thủ công mĩ nghệ sử dụng trong gia đình, có tạo hình và trang trí đẹp mắt.

– HS thực hiện tạo hình SPMT theo yêu cầu.

c) Sản phẩm

– Nhận biết được về đồ thủ công mĩ nghệ sử dụng trong gia đình.

– Thiết kế SPMT dựa trên đặc điểm của sản phẩm thủ công mĩ nghệ theo cách yêu thích.

d) Tổ chức thực hiện

– GV cho HS quan sát một số sản phẩm thủ công mĩ nghệ sử dụng trong gia đình ở SGK *Mĩ thuật 5*, trang 22. Khi phân tích, GV chú ý đến một số nội dung:

+ *Kiểu dáng;*

+ *Màu sắc của vật liệu;*

+ *Công năng sử dụng;*

+ *Hình trang trí trên sản phẩm (nếu có).*

– GV cho HS thực hiện theo câu lệnh trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 23. Trước đó, GV cho HS tìm hiểu các bước tạo hình và trang trí một ống đựng thìa, đũa từ vật liệu sẵn có trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 23:

+ *Từ vỏ chai nhựa cắt thành 2 ống để đựng thìa, đũa. Đục một số lỗ ở đáy để thoát nước.*

+ *Cắt và dán để tạo đế của ống đựng thìa, đũa từ vỏ hộp bìa.*

+ *Bọc giấy báo quanh vỏ chai nhựa để tạo nền trang trí, có thể dùng băng dính hai mặt để dính báo vào vỏ chai nhựa.*

+ *Dùng màu goát, bột hay acrylic để tạo màu nền cho ống đựng thìa, đũa.*

+ *Đính, ghép và vẽ các chi tiết để trang trí, giúp sản phẩm ống đựng thìa, đũa được hấp dẫn.*

– GV yêu cầu HS đặt câu hỏi cần làm rõ trước khi thực hiện SPMT của mình.

– Căn cứ vào điều kiện tổ chức lớp học, GV có thể cho HS làm cá nhân, nhóm.

– Khi HS thực hành, GV quan sát, hỗ trợ bằng lời nói để HS hoàn thành được SPMT.

– GV hướng dẫn các nhóm lên ý tưởng và phân công thực hiện.

Trưng bày, nhận xét sản phẩm cuối chủ đề

– GV tổ chức cho HS trưng bày SPMT cá nhân/ nhóm, chia sẻ cảm nhận của bản thân và giới thiệu theo một số gợi ý sau:

+ *Nhóm em/ em đã sử dụng những hình ảnh, màu sắc, chất liệu nào để tạo hình và trang trí SPMT?*

+ *Trong các SPMT đã thực hiện, em thích sản phẩm nào nhất? Tại sao?*

+ *Hãy nêu công năng sử dụng của SPMT em đã thực hiện.*

– GV cùng HS nhận xét, đánh giá SPMT trên cơ sở động viên, khích lệ HS.

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

Chủ đề 4 NHỮNG HOẠT ĐỘNG YÊU THÍCH Ở TRƯỜNG EM (4 tiết)

I MỤC TIÊU

1. Kiến thức

Nhận biết các nội dung, hình ảnh, hình thức và chất liệu thể hiện chủ đề *Những hoạt động yêu thích ở trường em.*

2. Năng lực

– Biết sử dụng, sắp xếp các yếu tố tạo hình và thể hiện được SPMT dạng 2D, 3D về chủ đề *Những hoạt động yêu thích ở trường em.*

– Biết kết hợp các vật liệu sẵn có để tạo đồ dùng học tập.

3. Phẩm chất

– Yêu thích các hoạt động ở trường và có khả năng khai thác hình ảnh đẹp từ cuộc sống trong thực hành, sáng tạo SPMT.

– Có tình cảm yêu quý mái trường, kính trọng thầy, cô giáo, yêu mến bạn bè; có ý thức chăm chỉ, học tập tốt và yêu thích các hoạt động ở trường học.

II THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

– Một số hình ảnh, video clip giới thiệu về các hoạt động của HS cùng thầy, cô giáo và các bạn ở trường học trình chiếu trên PowerPoint cho HS quan sát.

– Hình ảnh SPMT thể hiện về chủ đề *Những hoạt động yêu thích ở trường em* với nhiều vật liệu và hình thức khác nhau để làm minh hoạ cho HS quan sát trực tiếp.

III TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Hoạt động 1: Quan sát

a) Mục tiêu

– HS nhận biết được các nội dung, hình ảnh diễn tả các hoạt động diễn ra ở trường học, các hoạt động ngoại khoá được tổ chức trong nhà trường.

– HS nhận biết yếu tố tạo hình, cách sắp xếp các hình ảnh chính – phụ, chất liệu và hình thức tạo hình trong SPMT 2D, 3D.

b) Nội dung

– HS quan sát hình ảnh của chủ đề *Những hoạt động yêu thích ở trường em* qua:

+ Ảnh chụp.

+ SPMT (hoặc tư liệu do GV chuẩn bị thêm).

+ Hình gợi ý các bước thực hiện SPMT dạng 2D, 3D thể hiện chủ đề Những hoạt động yêu thích ở trường em.

– HS trả lời câu hỏi (liên hệ thực tế) để có định hướng về phần thực hành SPMT. Chú trọng đến nội dung, các hình ảnh, hoạt động, màu sắc, chất liệu thể hiện trong hình minh hoạ sử dụng trong SGK hoặc do GV chuẩn bị (nếu có).

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

c) Sản phẩm

Có hiểu biết khi khai thác những hình ảnh về chủ đề *Những hoạt động yêu thích ở trường em* để thực hành, sáng tạo SPMT.

d) Tổ chức thực hiện

Tìm hiểu những hoạt động ở trường học qua hình ảnh

- GV tổ chức cho HS quan sát một số hình ảnh về các hoạt động diễn ra ở trường học và các hoạt động ngoại khoá qua ảnh minh hoạ trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 24 hoặc một số hình ảnh GV chuẩn bị thêm (nếu có).
- Qua hoạt động quan sát và thảo luận, GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 24 để HS nhận ra các hoạt động thường diễn ra ở trường học và các hoạt động khi HS được tham gia các chương trình ngoại khoá,… từ đó liên hệ thực tế, bản thân để chọn một nội dung mà em yêu thích nhất.
- GV có thể đặt câu hỏi khai thác sâu hơn về nội dung của hoạt động:
  + *Hãy kể lại một hoạt động ở trường mà em yêu thích nhất? (cuộc thi, trò chơi, phong trào, các hoạt động học tập, vui chơi hằng ngày ở trường,…)*
  + *Hoạt động đó diễn ra vào dịp nào trong năm học? (các buổi lễ, các buổi ngoại khoá, tham quan, dã ngoại, các buổi học hằng ngày khi đến trường,…).*
  + *Trong hoạt động đó, em thấy có những hình ảnh nào nổi bật nhất? (hình ảnh, hoạt động của các bạn học sinh, thầy, cô giáo,…)*
  + *Hãy diễn tả cảnh vật, không khí diễn ra hoạt động em yêu thích.*
- GV có thể giới thiệu, gợi ý bằng các hình ảnh, video clip chuẩn bị thêm cho HS nhận biết.
- GV nhận xét bổ sung dựa trên thực tế câu trả lời của HS.

Tìm hiểu các hoạt động ở trường học qua SPMT

- GV yêu cầu HS quan sát SPMT ở SGK *Mĩ thuật 5*, trang 25 thảo luận và trả lời câu hỏi gợi ý để tìm hiểu:
  + *Hình thức, chất liệu thể hiện trong từng SPMT (vẽ, nặn tạo dáng,…).*
  + *Cách chọn ý tưởng thể hiện nội dung SPMT (hoạt động diễn ra hằng ngày ở trường học: giờ ra chơi, cùng các bạn vui chơi; các giờ học trong và ngoài lớp học; các buổi lễ, mít-tinh kỉ niệm, biểu diễn; các cuộc thi; các buổi tham quan dã ngoại và các hoạt động trải nghiệm thú vị,…).*
  + *Nhận biết cách sắp xếp các hình ảnh chính – phụ, trước – sau diễn tả nội dung, các hoạt động nổi bật trong từng SPMT.*
  + *Nhận biết được các chất liệu thể hiện ở từng SPMT.*
  + *Màu sắc trong từng SPMT được thể hiện các sắc độ đậm – nhạt khác nhau làm nổi bật nội dung, hoạt động muốn thể hiện trong SPMT.*
- GV có thể tổ chức HS hoạt động thảo luận theo nhóm để trả lời câu hỏi.
- Ngoài những hình ảnh trong SGK, GV có thể chuẩn bị thêm các SPMT tham khảo với các chất liệu và nội dung khác nhau cho HS quan sát và nhận biết.

Hoạt động 2: Thể hiện

a) Mục tiêu

HS thực hiện được SPMT thể hiện về chủ đề *Những hoạt động yêu thích ở trường em* bằng hình thức tự chọn.

b) Nội dung

HS thực hành việc sử dụng chất liệu khác nhau để tạo hình SPMT yêu thích thể hiện về chủ đề *Những hoạt động yêu thích ở trường em.*

c) Sản phẩm

SPMT về chủ đề *Những hoạt động yêu thích ở trường em.*

d) Tổ chức thực hiện

Tìm hiểu cách tạo SPMT 2D về chủ đề *Những hoạt động yêu thích ở trường em*

– GV yêu cầu HS quan sát các bước thể hiện SPMT dạng 2D ở SGK *Mĩ thuật 5*, trang 26 thảo luận và trả lời câu hỏi gợi ý để tìm hiểu, nhận biết các bước vẽ tranh:

+ *Bước1: Vẽ phác hình ảnh chính, phụ theo nội dung đã chọn.*

+ *Bước 2: Vẽ các chi tiết diễn tả nhân vật và khung cảnh xung quanh.*

+ *Bước 3: Vẽ màu vào nhân vật.*

+ *Bước 4: Vẽ màu hoàn thiện sản phẩm.*

– GV lưu ý HS:

+ *Cách sắp xếp các chi tiết chính – phụ, trước – sau diễn tả rõ hoạt động HS (đang tham gia thi đấu chạy và có các bạn đang cổ vũ xung quanh).*

+ *Màu sắc được thể hiện các sắc độ đậm – nhạt khác nhau, tương quan giữa màu ở hình, màu ở nền để làm nổi bật nội dung.*

– GV hướng dẫn HS quan sát các SPMT (GV chuẩn bị thêm) cùng thảo luận, trả lời câu hỏi để khai thác thêm cách thực hiện.

Tìm hiểu cách tạo SPMT 3D về chủ đề *Những hoạt động yêu thích ở trường em*

– GV yêu cầu HS quan sát các bước thể hiện SPMT dạng 3D ở SGK *Mĩ thuật 5*, trang 27 thảo luận và trả lời câu hỏi gợi ý để tìm hiểu:

+ *Hình thức, vật liệu thể hiện SPMT: vẽ, xé dán, nặn tạo hình 3D từ vật liệu sẵn có.*

+ *Các kĩ thuật khi tạo hình SPMT: tận dụng hộp bìa có dạng hình hộp chữ nhật để tạo hình ngôi trường; giấy bìa kết hợp giấy màu có thể tạo phần bối cảnh; vẽ (hoặc xé dán) các chi tiết ở ngôi trường; tạo hình cây cối bằng cách vẽ và dán lên bìa, tạo chân đứng bằng bìa đằng sau cho các chi tiết; nặn tạo dáng hình các bạn HS đang hoạt động và các chi tiết cây cối,…*

+ *Khi tạo dáng các nhân vật sao cho sinh động, chú ý đến cử động của tay, chân, người,… ở từng hoạt động.*

+ *Cách sắp xếp các chi tiết chính – phụ, trước – sau diễn tả rõ hoạt động HS đang thi đấu nhảy bao bố và các bạn cổ vũ xung quanh tại sân trường.*

+ *Màu sắc trong SPMT được thể hiện các sắc độ đậm – nhạt khác nhau làm nổi bật hoạt động của HS ở sân trường và không khí diễn ra hoạt động đó.*

– GV hướng dẫn HS quan sát các SPMT (GV chuẩn bị thêm) cùng thảo luận, trả lời câu hỏi để khai thác thêm cách thực hiện.

– GV tóm tắt:

+ *Có nhiều hình thức và nội dung để lựa chọn khi thực hiện chủ đề Những hoạt động yêu thích ở trường em: vẽ, xé dán 2D, 3D, đắp nổi đất nặn, nặn tạo dáng,... hoặc kết hợp nhiều chất liệu và hình thức khác nhau.*

+ *Muốn tạo được SPMT đẹp, cần chú ý đến cách sắp xếp các hình ảnh chính – phụ sao cho cân đối, rõ nội dung đã chọn. Tạo thêm các chi tiết phụ cho SPMT thêm sinh động.*

+ *Nên sử dụng kết hợp màu sắc có độ đậm nhạt khác nhau để thể hiện rõ nội dung và không khí muốn diễn tả trong SPMT.*

– Việc lựa chọn hình ảnh, chất liệu, hình thức thể hiện nên theo sự liên tưởng và khả năng thực hiện của mỗi cá nhân hoặc dựa trên sự thống nhất bàn bạc của các nhóm khi tham gia hoạt động nhóm.

– GV tổ chức cho HS thực hiện bài thực hành tạo một SPMT về chủ đề *Những hoạt động yêu thích ở trường em* bằng hình thức tự chọn (2D, 3D).

– Gợi ý tổ chức các hoạt động:

+ *HS làm SPMT cá nhân hoặc theo nhóm (2 - 4 - 6 tuỳ vào số lượng và thực tế lớp học).*

+ *Cách chọn nội dung: chọn một hoạt động yêu thích ở trường học vào một thời điểm nhất định: giờ ra chơi với các bạn, một giờ học ngoài trời hoặc trong lớp, các ngày hội (Ngày hội mĩ thuật, Ngày hội sách, Hội Xuân, Lễ kết nạp đội viên, Ngày hội thể thao,...), một buổi lễ kỉ niệm, mít-tinh, một cuộc thi, biểu diễn văn nghệ, một buổi dã ngoại,...*

+ *Tạo hình và sắp xếp các hình ảnh chính – phụ, trước – sau cho cân đối hợp lí, rõ trọng tâm nội dung muốn diễn đạt.*

+ *Chọn và thể hiện kết hợp màu sắc có độ đậm nhạt, tươi vui để thực hiện SPMT.*

– GV có thể thị phạm trực tiếp cách phác thảo hoạt động của các nhân vật và các chi tiết phụ xung quanh cho HS quan sát và nhận biết.

Chú ý:

– Khi gợi ý, GV cho HS xem lại một số hình ảnh và SPMT đã thực liên quan đến chủ đề để nhận biết thêm:

+ *Phân tích hình tham khảo trong SGK Mĩ thuật 5, trang 28.*

+ *Quan sát, nhận xét một số SPMT GV chuẩn bị thêm (có hình ảnh, màu sắc đẹp mắt).*

– Tuỳ vào đối tượng HS và thực tế lớp học, GV cho HS chuẩn bị đồ dùng để thực hiện.

– Hướng dẫn các nhóm thảo luận chọn nội dung, hình thức, phân công thực hiện (với HS thực hành theo nhóm).

Hoạt động 3: Thảo luận

a) Mục tiêu

Biết cách nhận xét, đánh giá SPMT của bạn, của nhóm qua phần trả lời câu hỏi gợi ý trong SGK.

b) Nội dung

– GV hướng dẫn HS quan sát SPMT của bạn, nhóm đã thực hiện.

– HS thảo luận theo các câu hỏi gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 5,* trang 28.

c) Sản phẩm

– HS trả lời được câu hỏi phù hợp với SPMT được hỏi.

– Trình bày được cảm nhận về SPMT của mình, của bạn đã thực hành.

d) Tổ chức thực hiện

– Thông qua SPMT của cá nhân/ nhóm ở hoạt động Thể hiện, GV cho HS thực hiện thảo luận theo câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 28.

– Quá trình thảo luận, GV có thể đưa thêm các gợi ý dựa theo SPMT thực tế để HS nhận biết rõ hơn về việc tái hiện hình ảnh các hoạt động yêu thích ở trường qua SPMT:

+ *Em đã thể hiện hoạt động yêu thích nào ở trường?*

+ *Sản phẩm em/ nhóm em đã thể hiện có những hoạt động nào gây ấn tượng nhất? Hãy miêu tả về hình ảnh các nhân vật của hoạt động đó.*

+ *Có những hình ảnh, chi tiết phụ nào khác mà em/ nhóm em đã thể hiện?*

Hoạt động 4: Vận dụng

a) Mục tiêu

– HS thực hiện được việc tạo hình và trang trí được một đồ dùng học tập từ những vật liệu sẵn có.

– Hình thành khả năng kết nối tri thức đã học để tạo SPMT gắn với hoạt động học tập hằng ngày của bản thân.

– Nhận biết và vận dụng, kết hợp các vật liệu tự nhiên, vật liệu nhân tạo, vật liệu tái sử dụng để tạo ra SPMT phục vụ đời sống.

b) Nội dung

– GV tổ chức cho HS quan sát, phân tích cách tạo hình và trang trí một giá đựng đồ dùng trên bàn học bằng cách vẽ, cắt dán và kết hợp những vật liệu sẵn có.

– HS thực hiện tạo hình SPMT theo yêu cầu.

c) Sản phẩm

Giá đựng đồ dùng trên bàn học bằng cách vẽ, cắt dán và kết hợp những vật liệu sẵn có.

d) Tổ chức thực hiện

– GV cho HS quan sát các bước tạo hình, trang trí một giá đựng đồ dùng trên bàn học ở SGK *Mĩ thuật 5* trang 29, 30. Khi phân tích, GV chú ý đến các bước:

+ *Lựa chọn vật liệu để tạo dáng sản phẩm: giấy trắng, bút chì, bút màu, giấy bìa màu, giấy bìa, đất nặn, sợi dây len, cành cây khô, sỏi, kéo, băng dính 2 mặt,...);*

+ *Lựa chọn hình để trang trí: Hình ảnh các bạn đang biểu diễn văn nghệ.*

– GV hướng dẫn HS thực hiện các bước trong SGK và lưu ý về kĩ thuật thực hiện:

+ *Từ giấy bìa tạo hình giá đựng đồ dùng học tập có hình ngôi nhà. Bọc các chi tiết của ngôi nhà bằng giấy màu cả phía ngoài và trong (có thể sử dụng keo dán hoặc băng dính 2 mặt).*

+ *Đính ghép các chi tiết của ngôi nhà sau khi đã được bọc dán giấy màu, tạo phần đế chắc chắn đảm bảo SPMT có thể đứng trên mặt bàn (như hình hướng dẫn).*

+ *Tạo hình trang trí các nhân vật là các bạn học sinh đang biểu diễn văn nghệ bằng cách: vẽ hình; vẽ màu; cắt rời theo hình vẽ. Chiếc ghế được tạo từ giấy bìa, cành cây khô, sợi dây len. Các nhân vật có thể sử dụng đất nặn tạo đế đứng.*

+ *Sắp xếp và đính ghép các chi tiết trang trí theo hình hướng dẫn, sử dụng băng dính hai mặt để cố định các chi tiết.*

– GV yêu cầu HS nhắc lại những lưu ý khi thực hiện SPMT để ghi nhớ cách làm.

– GV đưa câu hỏi cho HS nhận biết và phân biệt các vật liệu tự nhiên (cành cây khô, sỏi,…), vật liệu nhân tạo (màu vẽ, giấy, giấy màu, đất nặn,…) và vật liệu tái sử dụng (bìa các-tông, vỏ chai nhựa,…)

– Tuỳ điều kiện tổ chức lớp học, GV có thể cho HS làm cá nhân/ nhóm theo câu lệnh trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 29.

– Khi HS thực hành, GV quan sát, hỗ trợ bằng lời nói để HS hoàn thành được SPMT. GV hướng dẫn các nhóm lên ý tưởng và phân công thực hiện.

Trưng bày, nhận xét sản phẩm cuối chủ đề

– GV tổ chức cho HS trưng bày SPMT cá nhân/ nhóm, chia sẻ cảm nhận của bản thân và giới thiệu theo một số gợi ý sau:

+ *Nhóm em/ em đã sử dụng những hình ảnh, màu sắc, chất liệu nào để tạo hình và trang trí SPMT?*

+ *Trong các SPMT đã thực hiện, em thích sản phẩm nào nhất? Tại sao?*

+ *Hãy nêu tính năng sử dụng của SPMT em đã thực hiện.*

– GV cùng HS nhận xét, đánh giá SPMT trên cơ sở động viên, khích lệ HS.

ĐÁNH GIÁ CUỐI HỌC KÌ I

Sau chủ đề 4, GV tổ chức cho HS thực hiện một bài đánh giá định kì có tính chất tổng hợp kiến thức, kĩ năng của 4 chủ đề đã học.

Tiêu chí của bài đánh giá này là:

– HS nhận biết được các yếu tố tạo hình đã được học.

– HS sử dụng một cách chủ động các yếu tố tạo hình đã học trong bài thực hành.

Chủ đề 5 NHỮNG VIỆC LÀM BÌNH DỊ MÀ CAO QUÝ TRONG CUỘC SỐNG (4 tiết)

I MỤC TIÊU

1. Kiến thức

- Biết, hiểu về những việc làm bình dị mà cao quý trong cuộc sống.
- Sử dụng được yếu tố tạo hình đã học (chấm, nét, màu,...) để mô phỏng, tạo SPMT về chủ đề *Những việc làm bình dị mà cao quý trong cuộc sống*.

2. Năng lực

- Lựa chọn, thực hiện được hình thức giới thiệu sản phẩm (thuyết trình, đóng vai,…).
- Làm được sản phẩm đồ chơi thủ công thể hiện được dấu hiệu của yếu tố và nguyên lí tạo hình.

3. Phẩm chất

- Có tình cảm yêu quý những công việc, con người bình dị xung quanh, có ý thức trân trọng, giữ gìn những kỉ niệm đẹp trong cuộc sống.
- Yêu thích và khai thác được vẻ đẹp từ cuộc sống vào thực hành, sáng tạo SPMT.

II THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- Một số hình ảnh, video clip giới thiệu về những việc tốt trong cuộc sống của HS để trình chiếu trên PowerPoint.
- Hình ảnh SPMT thể hiện về chủ đề *Những việc làm bình dị mà cao quý trong cuộc sống* với nhiều vật liệu và hình thức khác nhau, làm minh hoạ cho HS quan sát trực tiếp.

III TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Hoạt động 1: Quan sát

a) Mục tiêu

- HS nhận biết được sự đa dạng, phong phú về nội dung của chủ đề *Những việc làm bình dị mà cao quý trong cuộc sống*.
- HS nhận biết những việc tốt trong cuộc sống thông qua một số bức ảnh, TPMT.
- HS nhận biết yếu tố tạo hình trong SPMT thể hiện chủ đề *Những việc làm bình dị mà cao quý trong cuộc sống*.

b) Nội dung

- HS quan sát hình ảnh những việc tốt trong cuộc sống qua:
  + *Ảnh chụp;*
  + *TPMT;*
  + *Tư liệu do GV chuẩn bị thêm (nếu có).*

– HS trả lời câu hỏi (liên hệ thực tế) để có định hướng về phần thực hành SPMT.

Lưu ý: Tham khảo các nội dung, hình ảnh, màu sắc thể hiện trong phần minh hoạ.

c) Sản phẩm

Có hiểu biết khi khai thác hình ảnh về những việc tốt để thực hành, sáng tạo SPMT.

d) Tổ chức thực hiện

Tìm hiểu về một số việc làm tốt trong cuộc sống

– GV tổ chức cho HS quan sát một số việc làm tốt ở hình minh hoạ trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 31, hoặc một số hình ảnh GV chuẩn bị thêm (nếu có).

– Qua hoạt động quan sát và thảo luận, GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 31 để HS nhận ra những việc làm tốt, bình dị xuất hiện trong cuộc sống. Từ đó liên hệ thực tế, bản thân đã chứng kiến hay tham gia những việc làm tốt, bình dị mà có ý nghĩa cùng bạn bè, người thân.

– GV có thể nêu yêu cầu khai thác sâu hơn về nội dung của hoạt động:

+ *Em hãy kể về một việc làm bình dị mà có ý nghĩa với cộng đồng. Trong đó, hoạt động nào ấn tượng nhất với em? (tham gia phong trào Kế hoạch nhỏ hằng năm; chăm sóc cây xanh trong vườn trường; ủng hộ, giúp đỡ bạn có hoàn cảnh khó khăn được đi học,…).*

+ *Trong những việc làm bình dị có ý nghĩa với cộng đồng của em, có những hình ảnh nào nổi bật?*

+ …

– GV nhận xét bổ sung.

Tìm hiểu về vẻ đẹp trong TPMT, thể hiện về những việc làm bình dị mà cao quý trong cuộc sống

– GV hướng dẫn HS quan sát và tìm hiểu TPMT: tranh sơn dầu *Gặp nhau* (1954) của hoạ sĩ Mai Văn Hiến, tranh sơn mài *Mẹ Kháng Chiến* (1980) của hoạ sĩ Hoàng Trầm, tranh in *Bộ đội và thiếu nhi* (1950) của hoạ sĩ Nguyễn Thị Kim, tranh lụa *Trong lán dân quân* (1979) của hoạ sĩ Nguyễn Văn Chung, tranh khắc gỗ *Giúp dân* (1979) của hoạ sĩ Nguyễn Như Lê, tranh lụa *Đọc báo cho thương binh* (1975) của hoạ sĩ Trần Hữu Tê trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 32, 33.

– Hướng dẫn HS thảo luận (nhóm 2 hoặc 4) trả lời các lệnh, câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 32 để nhận biết:

+ *Chủ đề, nội dung của bức tranh diễn tả hoạt động gì?*

+ *Các hình ảnh chính – phụ trong tranh được sắp xếp như thế nào?*

+ *Màu sắc chủ đạo (gam màu chính) và cách sắp xếp màu sắc trong tranh.*

– GV có thể chuẩn bị thêm một số hình ảnh về các TPMT của hoạ sĩ Việt Nam hoặc nước ngoài, tổ chức cho HS thảo luận, trả lời câu hỏi và nhận ra:

+ *Những việc làm bình dị mà cao quý được hoạ sĩ thể hiện trong tác phẩm thông qua*

những việc tốt, có ích cho những người xung quanh mình, cho cộng đồng và cho quê hương, đất nước.

+ *Hình ảnh chính – phụ, các nhân vật trong từng tác phẩm được sắp xếp cân đối, làm nổi bật nội dung.*

+ *Màu sắc trong tranh được kết hợp hài hoà, diễn tả sinh động không gian diễn ra hoạt động,...*

– GV có thể mở rộng, cho HS tìm hiểu về tác giả của các tác phẩm giới thiệu trong SGK *Mĩ thuật 5*, chủ đề 5 theo gợi ý:

+ *Năm sinh, năm mất (nếu đã mất).*

+ *Quê quán.*

+ *Đề tài thường sáng tác.*

+ *Một số TPMT tiêu biểu.*

– GV có thể cho HS phân tích sự khác nhau ở bề mặt TPMT để nhận biết sự khác biệt giữa các chất liệu tạo hình, giữa thể loại hội hoạ và đồ hoạ tranh in.

Tìm hiểu yếu tố và nguyên lí tạo hình trong SPMT về chủ đề *Những việc làm bình dị mà cao quý trong cuộc sống*

– GV yêu cầu HS quan sát SPMT ở SGK *Mĩ thuật 5*, trang 34 thảo luận và trả lời câu hỏi gợi ý để tìm hiểu:

+ *Hình thức, chất liệu thể hiện trong từng SPMT.*

+ *Cách chọn ý tưởng, nội dung thể hiện SPMT về chủ đề.*

+ *Cách sắp xếp các hình ảnh chính – phụ, trước – sau diễn tả các hoạt động nổi bật trong từng SPMT.*

+ *Màu sắc trong từng sản phẩm được thể hiện nhiều sắc độ đậm – nhạt khác nhau làm nổi bật nội dung, hoạt động hoặc bối cảnh muốn thể hiện.*

– GV hướng dẫn HS quan sát các SPMT (GV chuẩn bị thêm) cùng thảo luận, trả lời câu hỏi để khai thác cách thực hiện.

– GV tóm tắt:

+ *Có rất nhiều hình thức và nội dung để lựa chọn khi thực hiện chủ đề Những việc làm bình dị mà cao quý trong cuộc sống: vẽ tranh bằng những chất liệu màu sáp, màu bột, cũng như có thể bằng những hình thức khác như: xé dán 2D, 3D, đắp nổi đất nặn, nặn tạo dáng,... hoặc kết hợp nhiều chất liệu và hình thức khác nhau.*

+ *Muốn tạo được SPMT đẹp, cần chú ý đến cách sắp xếp các hình ảnh chính – phụ sao cho cân đối, rõ trọng tâm, nội dung đã chọn.*

+ *Nên sử dụng màu sắc có độ đậm – nhạt khác nhau để thể hiện nội dung đã chọn.*

– Việc lựa chọn hình ảnh, chất liệu, bố cục, cách thể hiện, nên theo sự liên tưởng và khả năng thực hiện của mỗi cá nhân/ nhóm HS.

Hoạt động 2: Thể hiện

a) Mục tiêu

HS thực hiện được SPMT thể hiện về chủ đề *Những việc làm bình dị mà cao quý trong cuộc sống.*

b) Nội dung

HS thực hành việc sử dụng chất liệu khác nhau, để tạo hình SPMT yêu thích thể hiện về chủ đề *Những việc làm bình dị mà cao quý trong cuộc sống.*

c) Sản phẩm

SPMT về chủ đề *Những việc làm bình dị mà cao quý trong cuộc sống.*

d) Tổ chức thực hiện

- GV tổ chức cho HS thực hiện bài thực hành tạo một SPMT về chủ đề *Những việc làm bình dị mà cao quý trong cuộc sống* bằng hình thức tự chọn (vẽ, xé, dán, đắp nổi, nặn, kết hợp vật liệu,...).
- GV cho HS phân tích:

  + Các bước gợi ý cách làm SPMT bằng hình thức vẽ màu sáp, SGK Mĩ thuật 5, trang 35.

  + Các bước gợi ý cách làm SPMT bằng hình thức cắt, dán, SGK Mĩ thuật 5, trang 36.
- GV cho HS đọc văn bản để định hướng về cách tìm ý tưởng, quan sát và lựa chọn hình thức thể hiện.
- GV tổ chức cho HS thực hành theo câu lệnh trong SGK *Mĩ thuật* 5, trang 36 theo gợi ý:

  + Trao đổi về các câu hỏi trong SGK Mĩ thuật 5, trang 36 để xác định cách thể hiện cho phù hợp năng lực bản thân.

  + HS lựa chọn làm sản phẩm cá nhân hoặc theo nhóm (vẽ, nặn, đắp nổi, kết hợp chất liệu,...).

  + Chọn và sắp xếp các hình ảnh chính – phụ, trước – sau cho cân đối hợp lí, rõ trọng tâm nội dung muốn diễn đạt.

  + Chọn và thể hiện màu sắc có độ đậm – nhạt, tươi vui để thực hiện SPMT.
- Khi HS thực hành, GV quan sát và góp ý trực tiếp với HS cần sự giúp đỡ.

Lưu ý:

- Đối với HS còn khó khăn trong tìm ý tưởng hay hình thức thể hiện, GV cho HS xem lại một số hình ảnh và SPMT đã thực hiện liên quan đến chủ đề để thuận tiện phân tích các bước.
- Căn cứ vào đối tượng HS và thực tế lớp học, GV cho HS chuẩn bị đồ dùng để thực hiện.

Hoạt động 3: Thảo luận

a) Mục tiêu

Biết cách nhận xét, đánh giá SPMT của bạn, nhóm qua phần trả lời câu hỏi gợi ý trong SGK.

b) Nội dung

– GV hướng dẫn HS quan sát SPMT của bạn, nhóm đã thực hiện.

– HS thảo luận theo các câu hỏi gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 38.

c) Sản phẩm

Trình bày được cảm nhận về SPMT của mình, của bạn đã thực hành.

d) Tổ chức thực hiện

– Thông qua SPMT của cá nhân/ nhóm ở hoạt động Thể hiện, GV cho HS thực hiện thảo luận theo câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 37.

– Quá trình thảo luận, GV có thể đưa thêm các gợi ý dựa theo SPMT thực tế để HS nhận biết rõ hơn về việc tái hiện hình ảnh việc làm đẹp qua SPMT:

+ *Việc làm bình dị đó diễn ra ở đâu? Có ích gì cho những người xung quanh và cộng đồng?*

+ *Em đã sử dụng hình ảnh nào để diễn tả về chủ đề này?*

+ *Có những hình ảnh phụ nào khác xung quanh hình ảnh chính mà em/ nhóm em đã thể hiện?*

Hoạt động 4: Vận dụng

a) Mục tiêu

– HS thực hiện được việc thiết kế một SPMT khai thác vẻ đẹp của những hình ảnh yêu thích trong cuộc sống để trang trí cho căn phòng của mình.

– Hình thành khả năng kết nối tri thức đã học để tạo SPMT gắn với cuộc sống.

b) Nội dung

– GV tổ chức cho HS quan sát, phân tích cách thực hiện mô hình thể hiện vẻ đẹp tình quân dân để trang trí giá sách từ vật liệu sẵn có.

– HS thực hiện SPMT theo yêu cầu.

c) Sản phẩm

SPMT khai thác vẻ đẹp của những hình ảnh yêu thích trong cuộc sống để trang trí cho căn phòng của mình.

d) Tổ chức thực hiện

– GV cho HS quan sát các bước thực hiện SPMT mô hình thể hiện vẻ đẹp tình quân dân ở SGK *Mĩ thuật 5* trang 38, 39. Khi phân tích, GV lưu ý HS:

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

+ *Lựa chọn vật liệu để tạo dạng SPMT phù hợp với kích thước của mô hình, vị trí trang trí phù hợp.*
+ *Lựa chọn hình ảnh để thể hiện thành SPMT: đơn giản, có ý nghĩa và phù hợp với khả năng thực hiện của bản thân.*

– GV mời HS nhắc lại những lưu ý khi thực hiện SPMT.
– Căn cứ điều kiện tổ chức lớp học, GV có thể cho HS làm cá nhân/ nhóm.
– Khi HS thực hành, GV quan sát, hỗ trợ bằng lời nói để HS hoàn thành được sản phẩm của mình.

Trưng bày, nhận xét sản phẩm cuối chủ đề

– GV tổ chức cho HS trưng bày SPMT cá nhân/ nhóm, chia sẻ cảm nhận của bản thân và giới thiệu theo một số gợi ý sau:
+ *Nhóm em/ em đã sử dụng những hình ảnh, màu sắc, chất liệu nào để tạo hình và trang trí SPMT?*
+ *Trong các SPMT đã thực hiện, việc làm bình dị nào được thể hiện đúng ý tưởng nhất? Tại sao?*
+ *Hãy xây dựng và kể một câu chuyện gắn liền với sản phẩm em đã thực hiện.*

– GV cùng HS nhận xét, đánh giá SPMT trên cơ sở động viên, khích lệ HS.

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

Chủ đề 6 CẢNH SẮC QUÊ HƯƠNG (4 tiết)

I MỤC TIÊU

1. Kiến thức

Tìm hiểu vẻ đẹp của cảnh sắc quê hương qua ảnh chụp, TPMT, SPMT.

2. Năng lực

– Xác định được đối tượng và mục đích sáng tạo trong thực hành SPMT theo chủ đề *Cảnh sắc quê hương.*

– Vận dụng kiến thức tạo đồ dùng cá nhân và trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm trong thực hành, sáng tạo theo chủ đề *Cảnh sắc quê hương.*

3. Phẩm chất

– Cảm nhận và yêu mến vẻ đẹp muôn màu cảnh đẹp quê hương, có ý thức giữ gìn và bảo vệ môi trường xung quanh, tài nguyên thiên nhiên của đất nước.

– Yêu thích vận dụng đa dạng các yếu tố mĩ thuật, các vật liệu sẵn có trong tạo hình, thiết kế SPMT.

II THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

– Một số hình ảnh, video clip giới thiệu về hình ảnh, cảnh đẹp ở các vùng miền khác nhau của Việt Nam trình chiếu trên PowerPoint.

– Hình ảnh SPMT thể hiện về chủ đề *Cảnh sắc quê hương* với nhiều chất liệu và hình thức khác nhau để làm minh hoạ cho HS quan sát trực tiếp.

III TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Hoạt động 1: Quan sát

a) Mục tiêu

– HS nhận biết được các nội dung, hình ảnh diễn tả *Cảnh sắc quê hương* ở các vùng, miền khác nhau của Việt Nam.

– HS nhận biết yếu tố tạo hình, cách sắp xếp các hình ảnh chính – phụ, chất liệu và hình thức tạo hình qua việc tìm hiểu một số TPMT của các hoạ sĩ Việt Nam và thông qua việc tìm hiểu, phân tích các SPMT của HS.

b) Nội dung

– HS quan sát hình ảnh của chủ đề *Cảnh sắc quê hương* thông qua:

+ Ảnh chụp cảnh đẹp các vùng miền của quê hương Việt Nam.

+ Một số TPMT của hoạ sĩ Việt Nam hoặc tư liệu do GV chuẩn bị thêm.

+ Hình gợi ý các bước thực hiện SPMT của HS thể hiện chủ đề Cảnh sắc quê hương.

– HS trả lời câu hỏi (liên hệ thực tế) để có định hướng về phần thực hành SPMT.

Lưu ý: Chú trọng đến nội dung, hình ảnh, màu sắc thể hiện trong từng hình minh hoạ.

c) Sản phẩm

Có hiểu biết khi khai thác những hình ảnh về chủ đề *Cảnh sắc quê hương* để thực hành, sáng tạo SPMT.

d) Tổ chức thực hiện

Tìm hiểu cảnh sắc quê hương trong các bức ảnh

– GV tổ chức cho HS quan sát một số hình ảnh về cảnh đẹp các vùng miền khác nhau của Việt Nam qua ảnh minh hoạ trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 39, 40 và một số hình ảnh GV chuẩn bị thêm.

– Qua hoạt động quan sát và thảo luận, GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 39 để HS nhận ra vẻ đẹp của cảnh sắc quê hương ở các vùng miền khác nhau,… từ đó liên hệ thực tế, bản thân để chọn một nội dung mà em yêu thích nhất.

– GV có thể đặt câu hỏi khai thác sâu hơn về nội dung của hoạt động:

+ *Em hãy nêu cảnh đẹp ở một số địa danh hoặc vùng miền em biết.*

+ *Cảnh sắc ở đó có những hình ảnh nào? (biển xanh, sông núi trùng điệp, đồng lúa thanh bình, hoa trái xinh tươi, thành phố hiện đại, nhộn nhịp, hình ảnh quê hương với những người lao động bình dị, vui vẻ,…)*

+ *Ngoài hình ảnh cảnh vật tự nhiên, còn có những hình ảnh nào khác? (có hình ảnh con người sinh hoạt, lao động, các con vật,…)*

+ *Em thấy ấn tượng nhất về cảnh sắc ở nơi đó vào thời điểm nào trong ngày? Màu sắc quang cảnh lúc đó như thế nào?*

+ *Em sẽ chọn hình ảnh nào để thể hiện SPMT trong chủ đề này?*

– GV có thể giới thiệu, gợi ý bằng các hình ảnh chuẩn bị thêm cho HS nhận biết.

– GV nhận xét bổ sung.

Tìm hiểu cảnh sắc quê hương qua TPMT

– GV yêu cầu HS quan sát TPMT ở SGK *Mĩ thuật 5*, trang 41 thảo luận và trả lời câu hỏi gợi ý để tìm hiểu:

+ *Nội dung trong từng bức tranh gợi đến những phong cảnh ở vùng nào?*

+ *Mỗi tác phẩm được thể hiện bằng chất liệu gì?*

+ *Nêu các hình ảnh (chính – phụ), màu sắc được thể hiện trong từng bức tranh.*

+ *Nêu cảm xúc về các tác phẩm.*

– GV có thể tổ chức HS hoạt động thảo luận theo nhóm để trả lời câu hỏi.

– Ngoài những hình ảnh trong SGK, GV có thể chuẩn bị thêm một số TPMT tham khảo với các chất liệu và nội dung khác nhau cho HS quan sát và nhận biết.

– GV nhận xét câu trả lời của HS.

– GV có thể tóm tắt, giới thiệu sơ lược về tác giả, tác phẩm được giới thiệu trong chủ đề 6, SGK *Mĩ thuật 5*.

Hoạt động 2: Thể hiện

a) Mục tiêu

HS thực hiện được SPMT thể hiện về chủ đề *Cảnh sắc quê hương* bằng hình thức yêu thích.

b) Nội dung

HS thực hành việc sử dụng chất liệu khác nhau để tạo hình SPMT yêu thích thể hiện về chủ đề *Cảnh sắc quê hương.*

c) Sản phẩm

SPMT về chủ đề *Cảnh sắc quê hương.*

d) Tổ chức thực hiện

Tìm hiểu cách thực hiện sản phẩm mĩ thuật thể hiện chủ đề *Cảnh sắc quê hương*

– GV yêu cầu HS quan sát các bước thể hiện SPMT ở SGK *Mĩ thuật 5*, trang 42, thảo luận và trả lời câu hỏi gợi ý để tìm hiểu, nhận biết các bước thực hiện SPMT:

+ *Bước 1. Phác thảo nét xây dựng bố cục.*

+ *Bước 2. Dán lá cây có màu sắc khác nhau lên giấy tạo phần đất và cây theo hình phác thảo.*

+ *Bước 3. Sử dụng kéo cắt lá thành hình các ngôi nhà, mặt trời, dùng các lá cây có hình dáng khác để trang trí các chi tiết còn lại theo phác thảo.*

+ *Bước 4. Kết hợp giấy màu (giấy thủ công) để tạo hình phần núi và nền phía sau hoàn thiện SPMT.*

– Lưu ý cho HS:

+ *Có thể phác thảo hình ảnh ra một tờ giấy riêng.*

+ *Dựa vào phác thảo chọn lá cây và vật liệu phù hợp (giấy màu, tạp chí,…) để dán vào một tờ giấy bìa khác tạo SPMT (có thể dán trực tiếp vào giấy phác thảo).*

+ *Cách sắp xếp các chi tiết chính - phụ, trước - sau diễn tả rõ nội dung muốn thể hiện. Có thể cắt hình lá cây theo các chi tiết, hình ảnh muốn thể hiện.*

+ *Màu sắc thể hiện đảm bảo các sắc độ đậm – nhạt khác nhau, tương quan giữa màu ở hình, màu ở nền để làm nổi bật nội dung.*

– GV hướng dẫn HS quan sát các SPMT (GV chuẩn bị thêm) cùng thảo luận, trả lời câu hỏi để khai thác thêm cách thực hiện.

Tìm hiểu cách thực hiện sản phẩm mĩ thuật thể hiện chủ đề *Cảnh sắc quê hương* bằng hình thức đắp nổi đất nặn

– GV yêu cầu HS quan sát các bước thể hiện SPMT đắp nổi đất nặn ở SGK Mĩ thuật 5, trang 43 thảo luận và trả lời câu hỏi gợi ý để tìm hiểu:

+ *Hình thức, chất liệu thể hiện SPMT: đắp nổi đất nặn trên giấy bìa.*

+ *Các bước thực hiện SPMT:*

- Bước 1. Sử dụng một miếng giấy bìa màu làm phần nền cho SPMT.
- Bước 2. Phác thảo những hình ảnh chính, phụ thể hiện các chi tiết diễn tả cảnh vật và không gian xa – gần của SPMT.

- Bước 3. Đắp nổi đất nặn theo hình trên phác thảo.
- Bước 4. Hoàn thiện sản phẩm.

– GV lưu ý cho HS:

+ *Khi tạo dáng các hình ảnh diễn tả cảnh vật, nhân vật sao cho sinh động, rõ nội dung.*

+ *Màu sắc trong SPMT được thể hiện các sắc độ đậm – nhạt khác nhau làm nổi bật các hình ảnh và không gian cảnh vật muốn diễn tả.*

+ *Miết hoặc đính ghép các chi tiết chắc chắn và kín phần nền. Có thể miết đất nặn theo hình phác thảo hoặc nặn tạo dáng các chi tiết trước, sau đó đính ghép kết hợp với các chi tiết khác của SPMT.*

– GV hướng dẫn HS quan sát các SPMT (GV chuẩn bị thêm) cùng thảo luận, trả lời câu hỏi để khai thác cách thực hiện.

– GV tóm tắt:

+ *Có nhiều hình thức và nội dung để lựa chọn khi thực hiện chủ đề Cảnh sắc quê hương bằng cách: vẽ, cắt, dán 2D, 3D, đắp nổi đất nặn, nặn tạo dáng,... hoặc kết hợp nhiều vật liệu và hình thức khác nhau.*

+ *Muốn tạo được SPMT đẹp, cần chú ý đến cách sắp xếp các hình ảnh chính – phụ sao cho cân đối, rõ nội dung đã chọn. Tạo thêm các chi tiết phụ cho SPMT sinh động.*

+ *Nên sử dụng kết hợp màu sắc có độ đậm – nhạt khác nhau để thể hiện rõ nội dung và bối cảnh muốn diễn tả trong SPMT.*

– Việc lựa chọn hình ảnh, chất liệu, hình thức thể hiện nên theo sự liên tưởng và khả năng thực hiện của mỗi cá nhân hoặc dựa trên sự thống nhất bàn bạc của các nhóm khi tham gia hoạt động nhóm.

– Sau khi tìm hiểu, phân tích cách thực hiện SPMT trong SGK *Mĩ thuật 5*, GV tổ chức cho HS thực hiện bài thực hành tạo một SPMT về chủ đề *Cảnh sắc quê hương* bằng hình thức tự chọn (2D, 3D,…).

– Gợi ý tổ chức các hoạt động:

+ *HS làm SP cá nhân hoặc theo nhóm (2 – 4 – 6 tuỳ thực tế lớp học).*

+ *Cách chọn nội dung: Hướng dẫn HS chọn khung cảnh đẹp tại một vùng miền của quê hương để thể hiện SPMT về chủ đề Cảnh sắc quê hương: Cảnh đẹp ở vùng núi, miền biển, đồng bằng, thành phố, nơi có những hoạt động của con người đang lao động và làm việc,…*

+ *Tạo hình và sắp xếp các hình ảnh chính – phụ, trước – sau cho cân đối hợp lí, rõ trọng tâm nội dung muốn diễn đạt.*

+ *Chọn và thể hiện kết hợp màu sắc có độ đậm – nhạt, tươi vui để thực hiện SPMT.*

– GV có thể thị phạm trực tiếp cách phác thảo các chi tiết chính – phụ xung quanh cho HS quan sát và nhận biết.

– Khi gợi ý, GV cho HS xem lại một số hình ảnh và SPMT đã thực hiện liên quan đến chủ đề để nhận biết thêm:

+ *Phân tính hình tham khảo trong SGK Mĩ thuật 5, trang 44.*

+ *Quan sát, nhận xét một số SPMT, GV chuẩn bị thêm có hình ảnh, màu sắc đẹp mắt, phong phú về chất liệu,…*

– Căn cứ vào đối tượng HS và thực tế lớp học, GV gợi ý cho HS chuẩn bị đồ dùng, vật liệu để thực hiện.
– Hướng dẫn các nhóm thảo luận chọn nội dung, hình thức, phân công thực hiện (với HS thực hành theo nhóm).

Hoạt động 3: Thảo luận

a) Mục tiêu

Biết cách nhận xét, đánh giá SPMT của bạn, của nhóm qua phần trả lời câu hỏi gợi ý trong SGK.

b) Nội dung

– GV hướng dẫn HS quan sát SPMT của bạn, nhóm đã thực hiện.
– HS thảo luận theo các câu hỏi gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 5,* trang 45.

c) Sản phẩm

– HS trả lời được câu hỏi phù hợp với SPMT được hỏi.
– Trình bày được cảm nhận về SPMT của mình, của bạn đã thực hành.

d) Tổ chức thực hiện

– Thông qua SPMT của cá nhân/ nhóm ở hoạt động Thể hiện, GV cho HS thực hiện thảo luận theo câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 5,* trang 45.
– Quá trình thảo luận, GV có thể đưa thêm các gợi ý dựa theo SPMT thực tế để HS nhận biết rõ hơn trong việc tái hiện hình ảnh đẹp về chủ đề *Cảnh sắc quê hương* qua SPMT:
+ *Em đã thể hiện vẻ đẹp về chủ đề Cảnh sắc quê hương ở đâu?*
+ *Sản phẩm của em/ nhóm em đã thể hiện có những hình ảnh, chi tiết nào gây ấn tượng nhất? Hãy miêu tả về hình ảnh, chi tiết đó?*
+ *Em nhận ra bạn (nhóm bạn) đã diễn tả cảnh sắc quê hương vào thời điểm nào trong ngày? Yếu tố nào trong SPMT của bạn (nhóm bạn) khiến em nhận ra?*
– Căn cứ vào điều kiện thực tế, GV có thể tổ chức cho HS điều hành hoạt động này bằng cách trình bày, đưa câu hỏi (theo gợi ý), trao đổi với nhau về các SPMT đã thực hiện.

Hoạt động 4: Vận dụng

a) Mục tiêu

– HS thực hiện được việc sử dụng vật liệu sẵn có tạo một đồ dùng cá nhân.
– Hình thành khả năng kết nối tri thức đã học để tạo SPMT gắn với hoạt động hằng ngày của bản thân.
– Nhận biết và vận dụng, kết hợp các vật liệu sẵn có để tạo ra SPMT có công năng sử dụng.

b) Nội dung

– GV tổ chức cho HS quan sát, phân tích cách tạo hình và trang trí một túi đựng đồ dùng cá nhân từ vật liệu sẵn có và trang trí bằng hình ảnh cảnh đẹp quê hương.
– HS thực hiện tạo hình SPMT theo yêu cầu.

c) Sản phẩm

SPMT đồ dùng cá nhân.

d) Tổ chức thực hiện

– GV cho HS quan sát các bước tạo hình, trang trí một túi đựng đồ dùng cá nhân ở SGK *Mĩ thuật 5*, trang 46, 47. Khi phân tích, GV chú ý đến các bước:

+ *Lựa chọn vật liệu để tạo dáng sản phẩm: giấy trắng, bút chì, bút màu, giấy bìa màu, giấy bìa, kéo, băng dính 2 mặt,...).*

+ *Lựa chọn hình để trang trí: Hình ảnh cảnh đẹp quê hương.*

– GV lưu ý cho HS về kĩ thuật thực hiện:

+ *Tạo hình chiếc túi đựng đồ có nắp nhiều ngăn bằng giấy bìa màu:*

- Bước 1. Gấp 2 tờ giấy bìa màu tạo hai cạnh của túi đựng đồ.
- Bước 2. Cắt các phần giấy dán vào một tờ giấy gấp tạo ngăn túi đựng đồ và dán đầu còn lại vào tờ giấy gấp thứ hai.
- Bước 3. Tạo phần giấy phía ngoài của túi đựng đồ.
- Bước 4. Dán phần giấy phía ngoài tạo hình túi đựng đồ.

+ *Tạo hình trang trí bằng cách vẽ, cắt dán hình ảnh cảnh sắc quê hương:*

- Bước 5. Vẽ phần trang trí nắp túi sử dụng hình ảnh cảnh sắc quê hương.
- Bước 6. Vẽ màu vào hình trang trí.
- Bước 7. Cắt rời hình ảnh đã tạo, dán vào phần nắp của túi đựng đồ.
- Bước 8. Tạo thêm phần gài nắp và hoàn thiện sản phẩm tạo chiếc túi đựng đồ dùng cá nhân có trang trí hình ảnh cảnh sắc quê hương.

– GV đặt câu hỏi cho HS nhận biết các vật liệu có thể thực hiện trong SPMT này. Có thể thay thế bằng các vật liệu khác như: giấy báo, tạp chí, sợi len, khuy áo, hạt các loại,... để tạo hình ảnh trang trí cho sinh động. Lưu ý: kĩ thuật đính, ghép đảm bảo tính năng sử dụng của SPMT.

– Tuỳ điều kiện tổ chức lớp học, GV có thể cho HS làm cá nhân, nhóm theo câu lệnh thực hành trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 46.

– Khi HS thực hành, GV quan sát, hỗ trợ bằng lời nói để HS hoàn thành được SPMT. GV hướng dẫn các nhóm lên ý tưởng và phân công thực hiện.

Trưng bày, nhận xét sản phẩm cuối chủ đề

– GV tổ chức cho HS trưng bày SPMT cá nhân/ nhóm, chia sẻ cảm nhận của bản thân và giới thiệu theo một số gợi ý sau:

+ *Nhóm em/ em đã sử dụng những hình ảnh, màu sắc, vật liệu nào để tạo hình và trang trí SPMT?*

+ *Trong các SPMT đã thực hiện, em thích sản phẩm nào nhất? Tại sao?*

+ *Hãy nêu ý tưởng và quá trình thực hiện SPMT của em (nhóm em).*

– GV cùng HS nhận xét, đánh giá SPMT trên cơ sở động viên, khích lệ HS.

Chủ đề 7 VIỆT NAM ĐẤT NƯỚC, CON NGƯỜI (4 tiết)

I MỤC TIÊU

1. Kiến thức

Biết, hiểu yếu tố chính – phụ ở SPMT về chủ đề *Việt Nam đất nước, con người.*

2. Năng lực

– Biết tìm ý tưởng thể hiện chủ đề *Việt Nam đất nước, con người* thông qua những trải nghiệm và quan sát thực tế.

– Thể hiện được yếu tố chính – phụ ở SPMT về chủ đề *Việt Nam đất nước, con người.*

– Vận dụng được một số nguyên lí tạo hình như: cân bằng, tương phản, lặp lại,... ở mức độ đơn giản trong thực hành, sáng tạo SPMT theo chủ đề *Việt Nam đất nước, con người.*

– Thực hiện tạo hình sản phẩm đồ lưu niệm giới thiệu vẻ đẹp của Việt Nam từ vật liệu sưu tầm, tái sử dụng.

3. Phẩm chất

– Có tình cảm yêu quý và tự hào về vẻ đẹp của đất nước.

– Hiểu biết và yêu thích môn Mĩ thuật bởi những đặc điểm gần gũi với cuộc sống hằng ngày.

II THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

– Một số hình ảnh, video clip giới thiệu về các địa danh, phong cảnh, di sản của Việt Nam ở một số vùng, miền trình chiếu trên PowerPoint.

– Hình ảnh SPMT thể hiện về chủ đề *Việt Nam đất nước, con người* với nhiều vật liệu và hình thức khác nhau để làm minh hoạ cho HS quan sát trực tiếp.

III TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Hoạt động 1: Quan sát

a) Mục tiêu

– HS nhận biết được các nội dung, hình ảnh diễn tả vẻ đẹp đất nước, con người Việt Nam.

– HS nhận biết và hình thành ý tưởng thể hiện về chủ đề *Việt Nam đất nước, con người.*

b) Nội dung

– HS quan sát hình ảnh liên quan đến chủ đề *Việt Nam đất nước, con người* qua:

+ Ảnh chụp.

+ SPMT (hoặc tư liệu do GV chuẩn bị thêm).

– HS trả lời câu hỏi (liên hệ thực tế) để có định hướng về phần thực hành SPMT gắn kết với chủ đề, từ ý tưởng cho đến vật liệu sử dụng trong thực hành.

c) Sản phẩm

Có hiểu biết khi khai thác những hình ảnh thể hiện về chủ đề *Việt Nam đất nước, con người* để thực hành, sáng tạo SPMT.

d) Tổ chức thực hiện:

Tìm hiểu TPMT thể hiện vẻ đẹp đất nước, con người Việt Nam

Phương án 1:

– GV tổ chức cho HS quan sát một số TPMT thể hiện về vẻ đẹp đất nước, con người Việt Nam trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 48, 49, hoặc một số hình ảnh GV chuẩn bị thêm.

– Qua hoạt động quan sát và thảo luận, GV yêu cầu HS trình bày theo gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 48, 49 để HS nhận ra cách khai thác, thể hiện theo chủ đề. Từ đó, liên tưởng đến một nội dung cụ thể để thể hiện SPMT theo cách mà em yêu thích nhất.

– GV có thể định hướng để khai thác sâu hơn về nội dung của hoạt động:

+ *Vẻ đẹp trong các TPMT được thể hiện thế nào?*

+ *Hãy nêu những hình vẽ, màu sắc thể hiện vẻ đẹp đất nước trong các TPMT.*

+ *Tên TPMT thể hiện một số địa danh nổi tiếng của Việt Nam. Em đã biết đến những địa danh nào? Những địa danh nào em đã được đi tham quan cùng người thân, bạn bè?*

– GV nhận xét bổ sung trên cơ sở nội dung định hướng ở SGK *Mĩ thuật 5*, trang 49.

Phương án 2:

– GV giao cho mỗi nhóm tìm hiểu, sưu tầm hình ảnh về TPMT gắn với chủ đề và trình bày bằng hình thức diễn thuyết, PowerPoint, sơ đồ tư duy,...

– Khi một nhóm trình bày, các nhóm khác góp ý, phản biện để hoàn thiện thêm.

– GV quan sát, giải thích thêm để HS rõ hơn về ý tưởng, nội dung, cách thể hiện ở TPMT theo nội dung các nhóm trình bày.

– GV tóm tắt:

+ *Có rất nhiều hình ảnh đẹp được lựa chọn khi thực hiện chủ đề Việt Nam đất nước, con người như: danh lam thắng cảnh, phong cảnh ở một số vùng, miền trên cả nước. Những cảnh đẹp đó được các hoạ sĩ lựa chọn và thể hiện theo những phong cách khác nhau.*

+ *Trong các TPMT, vẻ đẹp của đất nước được thể hiện với các màu sắc tươi sáng, hình ảnh cảnh vật kết hợp với hoạt động của con người làm bức tranh thêm phần sinh động, cách sắp xếp các hình ảnh chính – phụ cân đối, rõ nội dung đã chọn.*

Hoạt động 2: Thể hiện

a) Mục tiêu

– HS tìm hiểu các bước gợi ý thực hiện SPMT 2D, 3D về chủ đề *Việt Nam đất nước, con người.*

– HS thực hiện được SPMT thể hiện về chủ đề *Việt Nam đất nước, con người.*

b) Nội dung

HS tìm hiểu cách thực hiện và thực hành sử dụng chất liệu khác nhau để tạo hình SPMT yêu thích thể hiện về chủ đề *Việt Nam đất nước, con người.*

c) Sản phẩm

SPMT về chủ đề *Việt Nam đất nước, con người.*

d) Tổ chức thực hiện

– GV tổ chức cho HS tìm hiểu các bước gợi ý thực hiện SPMT về chủ đề *Việt Nam đất nước, con người* từ vật liệu sẵn có, qua các câu hỏi SGK *Mĩ thuật 5*, trang 50, 51.

– GV có thể mở rộng thêm với các câu hỏi sau:

+ *Ý tưởng thể hiện vẻ đẹp đất nước, con người Việt Nam trong SPMT là gì?*

+ *SPMT được tạo nên từ những vật liệu gì? Em đã thực hành tạo SPMT với những vật liệu nào?*

– Trên cơ sở ý kiến phát biểu của HS, GV tóm tắt:

+ *Có rất nhiều cách để thể hiện về chủ đề Việt Nam đất nước, con người như tạo SPMT 2D, 3D với những vật liệu sẵn có.*

+ *SGK Mĩ thuật 5 có 2 cách thể hiện về SPMT: trổ giấy bìa và vẽ. Trên cơ sở khả năng thực hiện của mình, HS lựa chọn cách thể hiện phù hợp.*

+ *Để thực hiện SPMT hiệu quả, cần có ý tưởng về hình ảnh muốn thể hiện và lựa chọn vật liệu, kĩ thuật thể hiện an toàn..*

– GV hướng dẫn các nhóm thảo luận chọn nội dung, hình thức, phân công thực hiện (với HS thực hành theo nhóm) và giao nhiệm vụ theo câu lệnh ở SGK *Mĩ thuật 5*, trang 51.

– GV lưu ý phần câu hỏi ở cuối trang SGK *Mĩ thuật 5*, trang 50, 51 khi tổ chức các hoạt động đối với những HS còn lúng túng, chưa xác định cách thức để thực hiện SPMT của mình. Khi gợi ý, GV cho HS xem lại một số hình ảnh và SPMT có liên quan đến chủ đề để củng cố lại kiến thức, kĩ năng.

Hoạt động 3: Thảo luận

a) Mục tiêu

Biết cách nhận xét, đánh giá SPMT của bạn, của nhóm qua phần trả lời câu hỏi gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 52.

b) Nội dung

– GV hướng dẫn HS quan sát SPMT của bạn, nhóm đã thực hiện.

– HS thảo luận theo các câu hỏi gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 52.

c) Sản phẩm

– HS trả lời được câu hỏi phù hợp với SPMT được hỏi.

– Trình bày được cảm nhận về SPMT của mình, của bạn đã thực hành.

d) Tổ chức thực hiện

– Thông qua SPMT của cá nhân/ nhóm ở hoạt động Thể hiện, GV cho HS thực hiện thảo luận theo câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 52.

– Quá trình thảo luận, GV có thể đưa thêm các gợi ý dựa theo SPMT thực tế để HS nhận biết rõ hơn về cách thể hiện thông qua SPMT:

+ Vì sao em lại lựa chọn hình ảnh này để thể hiện SPMT?

+ Vẻ đẹp của đất nước, con người Việt Nam ở SPMT nào gây ấn tượng nhất với em? Vì sao?

+ Hoà sắc trong SPMT nào em thích nhất? Đó là sự kết hợp của những màu nào?

Hoạt động 4: Vận dụng

a) Mục tiêu

– HS thực hiện được SPMT thể hiện một kỉ niệm đáng nhớ khi tham quan cảnh đẹp Việt Nam với người thân trong gia đình.

– Hình thành khả năng thể hiện SPMT theo trí nhớ.

b) Nội dung

– GV tổ chức cho HS quan sát, phân tích cách thể hiện SPMT theo những cách khác nhau (3 cách trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 53 – 55).

– HS thực hiện SPMT theo yêu cầu với cách thể hiện phù hợp với năng lực bản thân.

c) Sản phẩm

SPMT thể hiện một kỉ niệm đáng nhớ khi tham quan cảnh đẹp Việt Nam.

d) Tổ chức thực hiện

– GV cho HS quan sát các bước tạo hình, trang trí một SPMT trong SGK *Mĩ thuật 5* trang 53 – 55. Khi phân tích, GV lưu ý HS:

+ Đối với SPMT 2D thể hiện bằng hình thức vẽ, cần lưu ý lựa chọn hình ảnh để thể hiện có yếu tố chính – phụ. Màu sắc cần quan tâm đến sắc độ đậm – nhạt, sự kết hợp màu sắc để tạo nên hoà sắc trong tổng thể chung.

+ *Đối với SPMT 3D, HS cần lưu ý lựa chọn vật liệu tương ứng với khả năng thực hiện của bản thân, đảm bảo an toàn khi thực hiện. Đối với SPMT kết hợp nhiều vật liệu, cần quan tâm đến độ bền, chắc khi kết hợp, tránh bị gãy, đổ ảnh hưởng đến tính thẩm mĩ của sản phẩm.*

– GV có thể cho HS quan sát và tham khảo thêm một số SPMT minh hoạ khác do GV chuẩn bị thêm để nhận biết về hình thức thực hiện và các cách trang trí khác nhau.

– Căn cứ điều kiện tổ chức lớp học, GV có thể cho HS làm việc cá nhân, nhóm.

– Khi HS thực hành, GV quan sát, hỗ trợ bằng lời nói để HS hoàn thành được SPMT.

Trưng bày, nhận xét sản phẩm cuối chủ đề

– GV tổ chức cho HS trưng bày SPMT cá nhân/ nhóm, chia sẻ cảm nhận của bản thân và giới thiệu theo một số gợi ý sau:

+ *Nhóm em/ em đã sử dụng những hình ảnh, màu sắc, chất liệu nào để tạo hình và trang trí SPMT?*

+ *Trong các SPMT đã thực hiện, em thích sản phẩm nào nhất? Tại sao?*

+ *Hãy viết một đoạn văn ngắn (5 – 8 câu) để giới thiệu vẻ đẹp của SPMT em/ nhóm em đã thực hiện với bạn bè, người thân trong gia đình.*

– GV cùng HS nhận xét, đánh giá SPMT trên cơ sở động viên, khích lệ HS.

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

Chủ đề 8 VÌ MỘT THẾ GIỚI HOÀ BÌNH (4 tiết)

I MỤC TIÊU

1. Kiến thức

– Nhận biết các nội dung, hình ảnh, hình thức và chất liệu thể hiện chủ đề *Vì một thế giới hoà bình.*

– Nhận biết và sử dụng hiệu quả tư liệu, hình ảnh thể hiện về chủ đề.

2. Năng lực

– Biết sử dụng thiết bị công nghệ tìm hình ảnh TPMT hoặc lưu giữ SPMT liên quan đến chủ đề *Vì một thế giới hoà bình.*

– Biết mô tả yếu tố tạo hình ở sản phẩm và lựa chọn được hình thức thực hành phù hợp thể hiện về chủ đề *Vì một thế giới hoà bình.*

– Chia sẻ điều học hỏi được khi trưng bày, thảo luận và đánh giá SPMT về chủ đề *Vì một thế giới hoà bình.*

3. Phẩm chất

– Có ý thức về sự cần thiết của hoà bình trên thế giới.

– Biết trân trọng những khoảnh khắc êm đềm, quanh cảnh bình yên ở địa phương nơi mình sinh sống.

II THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

– Một số hình ảnh, video clip giới thiệu về TPMT về chủ đề *Vì một thế giới hoà bình* trên PowerPoint.

– Hình ảnh SPMT thể hiện về chủ đề *Vì một thế giới hoà bình* với nhiều vật liệu và hình thức khác nhau làm minh hoạ cho HS quan sát.

III TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Hoạt động 1: Quan sát

a) Mục tiêu

– HS nhận biết được vẻ đẹp của một số TPMT qua hình ảnh minh hoạ.

– HS nhận biết yếu tố tạo hình, cách sắp xếp các hình ảnh chính – phụ, vật liệu và hình thức tạo hình trong SPMT.

b) Nội dung

– HS quan sát hình ảnh của chủ đề *Vì một thế giới hoà bình* qua:

+ *Ảnh chụp.*

+ *TPMT (hoặc tư liệu do GV chuẩn bị thêm).*

– HS trả lời câu hỏi (liên hệ thực tế) để có định hướng về phần thực hành SPMT.

c) Sản phẩm

Có hiểu biết khi khai thác những hình ảnh về chủ đề *Vì một thế giới hoà bình* để thực hành, sáng tạo SPMT.

d) Tổ chức thực hiện

Tìm hiểu một số TPMT thể hiện chủ đề *Hoà bình*

– GV tổ chức cho HS quan sát một số hình ảnh liên quan đến chủ đề qua hình minh hoạ trong SGK *Mĩ thuật* 5, trang 56, 57 hoặc một số hình ảnh GV chuẩn bị thêm.

– Qua hoạt động quan sát và thảo luận, GV yêu cầu HS trình bày về nội dung trong SGK *Mĩ thuật 5,* trang 56, 57 để HS định hướng trong lựa chọn hình ảnh, biểu tượng thể hiện SPMT ở chủ đề này.

– GV cho HS đọc phần phân tích ở mỗi TPMT trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 56, 57 để hiểu hơn về những hình ảnh thể hiện chủ đề.

Hoạt động 2: Thể hiện

a) Mục tiêu

– HS biết được các bước cơ bản thực hiện SPMT 2D, 3D thể hiện chủ đề.

– HS thực hiện được SPMT thể hiện về chủ đề *Vì một thế giới hoà bình.*

b) Nội dung

– HS tìm hiểu các bước gợi ý thực hiện SPMT 2D, 3D.

– HS thực hành việc sử dụng chất liệu khác nhau để tạo hình SPMT yêu thích thể hiện về chủ đề *Vì một thế giới hoà bình.*

c) Sản phẩm

SPMT về chủ đề *Vì một thế giới hoà bình.*

d) Tổ chức thực hiện

– GV tổ chức cho HS tìm hiểu các bước gợi ý thể hiện SPMT 2D, 3D thể hiện về chủ đề *Vì một thế giới hoà bình* qua các nội dung và hình ảnh trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 58 – 60.

– GV có thể mở rộng, định hướng thêm qua một số câu hỏi.

+ *Những hình ảnh nào có thể diễn tả về chủ đề Vì một thế giới hoà bình?*

+ *Để thực hiện SPMT cần thực hiện việc gì trước, việc gì sau?*

+ *Trong các kĩ thuật thực hiện SPMT, em thấy phù hợp với kĩ thuật nào nhất? Vì sao?*

– Trên cơ sở những ý kiến phát biểu của HS, GV tóm tắt:

+ *Có rất nhiều hình thức và nội dung để lựa chọn khi thực hiện chủ đề Vì một thế giới hoà bình: SPMT 2D, 3D hoặc kết hợp nhiều chất liệu và hình thức khác nhau.*

+ *Muốn tạo được SPMT đẹp, cần chú ý đến cách sắp xếp các hình ảnh chính – phụ sao cho cân đối, rõ nội dung đã chọn. Tạo thêm các chi tiết phụ cho sản phẩm thêm sinh động.*

+ *Nên sử dụng màu sắc có độ đậm – nhạt khác nhau để thể hiện rõ nội dung và bối cảnh muốn diễn tả trong SPMT.*

– GV tổ chức cho HS thực hiện bài thực hành tạo một SPMT về chủ đề *Vì một thế giới hoà bình* bằng hình thức tự chọn (vẽ, xé, dán 2D, 3D, hoặc dùng đất nặn,...).
– Quan sát, nhận xét một số SPMT trong sách hoặc GV chuẩn bị thêm (có hình ảnh, màu sắc đẹp mắt).

Hoạt động 3: Thảo luận

a) Mục tiêu

Biết cách nhận xét, đánh giá SPMT của bạn, của nhóm qua phần trả lời câu hỏi gợi ý trong SGK.

b) Nội dung

– GV hướng dẫn HS quan sát SPMT của bạn, nhóm đã thực hiện.
– HS thảo luận theo các câu hỏi gợi ý trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 61.

c) Sản phẩm

– HS trả lời được câu hỏi phù hợp với SPMT được hỏi.
– Trình bày được cảm nhận về SPMT của mình, của bạn đã thực hành.

d) Tổ chức thực hiện

– Thông qua SPMT của cá nhân/ nhóm ở hoạt động Thể hiện, GV cho HS thực hiện thảo luận theo câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 5*, trang 61.
– Quá trình thảo luận, GV có thể đưa thêm các gợi ý dựa theo SPMT thực tế để HS nhận biết rõ hơn về việc sử dụng hình ảnh, biểu tượng thể hiện về chủ đề:
+ *Chủ đề Vì một thế giới hoà bình được em thể hiện qua những hình ảnh, biểu tượng nào?*
+ *Sản phẩm nào đã thể hiện về chủ đề gây ấn tượng nhất với em? Hãy miêu tả rõ hơn về hình ảnh, biểu tượng trong SPMT đó.*

Hoạt động 4: Vận dụng

a) Mục tiêu

HS thiết kế đồ vật trang trí nội thất từ vật liệu sẵn có theo định hướng về chủ đề *Thế giới*.

b) Nội dung

– GV tổ chức cho HS thiết kế đồ vật trang trí nội thất từ vật liệu sẵn có.
– HS thực hiện phát triển SPMT theo yêu cầu.

c) Sản phẩm

SPMT trang trí nội thất.

d) Tổ chức thực hiện

– GV cho HS quan sát gợi ý cách thể hiện SPMT 3D theo định hướng về chủ đề *Thế giới*, SGK *Mĩ thuật 5*, trang 62, trong đó lưu ý:
+ *Vật liệu để thể hiện SPMT.*

+ *Ý tưởng của SPMT.*

+ *Vị trí trưng bày, trang trí trong nhà.*

– Sau khi phân tích, trên cơ sở vật liệu đã chuẩn bị, GV cho HS thực hành, trong đó lưu ý:

+ *Về ý tưởng: Sử dụng những tư liệu, hình ảnh đã có để xây dựng bố cục.*

+ *Về hình thức: Việc lựa chọn vị trí trưng bày, trang trí sẽ quyết định đến hình thức của SPMT. Nếu treo trên tường sẽ là SPMT 2D và trưng bày ở bục, kệ, tủ sẽ là SPMT 3D.*

+ *Khi thực hiện cần lưu ý đến kích thước cho phù hợp với vị trí trưng bày, trang trí.*

– Căn cứ điều kiện tổ chức lớp học, GV có thể cho HS làm việc cá nhân/ nhóm.

– Khi HS thực hành, GV quan sát, hỗ trợ bằng lời nói để HS hoàn thành được sản phẩm.

Trưng bày, nhận xét sản phẩm cuối chủ đề

– GV tổ chức cho HS trưng bày SPMT cá nhân/ nhóm, chia sẻ cảm nhận của bản thân và giới thiệu theo một số gợi ý sau:

+ *Nhóm em/ em đã sử dụng những hình ảnh, màu sắc, chất liệu nào để thực hiện SPMT phù hợp với định hướng trong chủ đề?*

+ *Trong các SPMT đã thực hiện, SPMT nào em thích nhất? Tại sao?*

+ *Hãy trưng bày, trang trí không gian nhà bằng SPMT và giới thiệu vẻ đẹp với bạn bè và người thân.*

– GV cùng HS nhận xét, đánh giá SPMT trên cơ sở động viên, khích lệ HS.

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

KIỂM TRA/ ĐÁNH GIÁ CUỐI NĂM HỌC

Sau chủ đề 8, GV tổ chức cho HS thực hiện một bài đánh giá định kì có tính chất tổng hợp kiến thức, kĩ năng 4 chủ đề của Học kì II.

Tiêu chí của bài đánh giá này là:

– HS có biết cách sử dụng các yếu tố tạo hình đã được học để thể hiện một chủ đề không?

– HS có nhận biết được một số nguyên lí tạo hình đã học trong SPMT không?

– HS có chủ động sử dụng các yếu tố và nguyên lí tạo hình đã học trong thể hiện chủ đề không?

– Đến đây, chúng ta đã kết thúc được môn Mĩ thuật lớp 5.

Trong môn Mĩ thuật lớp 5, việc vận dụng những kĩ năng, hiểu biết được học để thể hiện các SPMT theo chủ đề góp phần hình thành nên năng lực mĩ thuật, từng bước giúp HS biết, hiểu và vận dụng kiến thức, kĩ năng đã học vào cuộc sống.

Chỉ khi nào môn học gắn với cuộc sống, những kiến thức được học trong môn Mĩ thuật trực tiếp giúp các em làm đẹp, giúp cuộc sống thêm sinh động thì điều đó mới chứng tỏ các em đã từng bước hình thành năng lực mĩ thuật một cách chắc chắn theo đúng định hướng, nội dung, yêu cầu đặt ra trong Chương trình GDPT 2018 môn Mĩ thuật.

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn
các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn trong cuốn sách này.

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Chủ tịch Hội đồng thành viên – Tổng Giám đốc NGUYỄN TIẾN THANH

Chịu trách nhiệm nội dung:
Tổng biên tập PHẠM VĨNH THÁI

Biên tập nội dung: PHẠM DUY ANH – VŨ THỊ THANH TÂM – NGUYỄN VĂN NGUYÊN
Biên tập mĩ thuật : PHẠM DUY ANH
Thiết kế sách: TRẦN NGỌC LÊ
Trình bày bìa: NGUYỄN BÍCH LA
Sửa bản in: NGUYỄN DUY LONG
Chế bản: CÔNG TY CP DỊCH VỤ XUẤT BẢN GIÁO DỤC HÀ NỘI

Bản quyền thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.
Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kì hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

MĨ THUẬT 5 – SÁCH GIÁO VIÊN

Mã số:

In ..... cuốn (QĐ ..... SLK), khổ 19 x 26,5cm.
In tại Công ty cổ phần in .....
Số ĐKXB: ...../CXBIPH/.....-...../GD
Số QĐXB: ..... / QĐ-GD ngày ... tháng ... năm
In xong và nộp lưu chiểu tháng ..... năm
Mã số ISBN: .....

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

BỘ SÁCH GIÁO VIÊN LỚP 5 – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

1. Tiếng Việt 5, tập một – SGV
2. Tiếng Việt 5, tập hai – SGV
3. Toán 5 – SGV
4. Khoa học 5 – SGV
5. Đạo đức 5 – SGV
6. Âm nhạc 5 – SGV
7. Mĩ thuật 5 – SGV
8. Công nghệ 5 – SGV
9. Lịch sử và Địa lí 5 – SGV
10. Tin học 5 – SGV
11. Hoạt động trải nghiệm 5 – SGV
12. Giáo dục thể chất 5 – SGV
13. Tiếng Anh 5 – Global Success – SGV

Website: https://www.nxbgd.vn

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG